„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

No. 37 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Rugsėjo (September) 15, 1933. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XXIV

Kubos Revoliucijonieriai Persitvarkė

Didelis Šilko Darbininkų Streikas

Pakorė Kunigą Mikalauską

KUBOS REVOLIUCIJONIERIAI PERSITVARKĖ

Havana (Kubos sostinė. — Kubos saloje vėl įvyko perversmas. Rugsėjo 4 dienos nakčia Kubos valdžią užgrobė radikalai, bolševikai, kuriems pavyko savo pusėn patraukti kariuomenę ir laivyną. Krašto valdymui paskirta taryba iš penkių, kurios priešaky stovėjo radikalus Havanos universiteto profesoriai. Juos rėmė ir studentai. Rugsėjo 5 dieną laikinasis prezidentas de Cespedes atšauktas iš Santa Clara provincijos ir laikytame kabineto posėdy rezignavo. Po to radikalus revoliucininkai užėmė visas kareivines. Jiems vadovavo saržantas Batista.

Del šio netikėto perversmo Kuboje, Jungtinių Valstijų valdžioje kilo didelio susidomėjimo, nes ten yra įvestuota dideli Amerikos piliečių kapitalai. Kad palaikius ten tvarką, Jungt. Valstijos tuojau pasiuntė kelioliką laivų į Kubos vandenis, kad apsaugojus krašto nepriklausomybę, amerikiečių gyvybes ir turtą. Taipgi pareiškė revoliucinieriams, kad jie pasitrauktų iš vadovybės. Nauja valdžia keletą dienų kraštą valdė ir spyrėsi, nenorėdama pasitraukti. Spaudimas reiškėsi ir pačioje Kuboje, nes nauja valdžia ne visi patenkinti. Kuboje labai plačiai ėjo kalbos, kad jei radikalai nepasitrauks iš valdžios, tai Jungt. Valstijos padarys intervenciją (užims kraštą ir laikys savo globoje, kol padėtis susitvarkys). Link naujos valdžios spaudimą darė ir Pietinės Amerikos valstybės. Buvo reikalavimų, kad grąžintų į valdžią laikiną prez. de Cespedes ir kitokių. Iš visur spaudžiama revoliucinė valdžia, pamatė, jog negalės išsilaikyti ir rugsėjo 10 dieną iš penkių susidedanti taryba laikinu prezidentu parinko Havana universiteto profesorių Dr. Grau San Martin ir pati pasitraukė.

Naujas prezidentas sudaro naują kabinetą ir imasi valdyti kraštą. Tikisi, kad Dr. Grau San Martin valdžią pripažins Jungtinės Valstijos ir kad jis galės šalį valdyti. Jungt. Valstijos tuo tarpu žada pasekti jo veikimą ir jei matys, kad jis yra populiarus, galės žmones patenkinti ir sugebės kraštą valdyti — jo valdžią pripažins.

Nors radikalė valdžia persitvarkė, bet dar prisibijoma naujų sukilimų Kuboje, nes dalis karininkų nepatenkinti nauja valdžia ir delto gali imtis naujo perversmo.

DIDELIS ŠILKO DARBININKŲ STREIKAS

Paterson, N. J., rugs. 8. — Šilko ir rayon'o (panaši į šilką medžiaga) generalis darbininkų streikas jau prasidėjo. Šioje apylinkėje į streiką stoja apie 40,000 darbininkų. United Textile Workers unija išleido atsišaukimą į 20,000 šilko darbininkų pietinėse valstijose. Juos irgi kviečia prisidėti prie streiko ir kooperuoti su streikuojančiais darbininkais.

Streikuojama del didesnių algų ir protestuojama prieš industrinę administraciją už neparuošimą šilko industrijai kodo. Dabar šilko darbininkai dirba sulig meldvinės audinyčių kodo, kuris nustato perdaug mažas algas, kurios visai netinka šilko darbininkams, nes tos algos, kurias jie pirmiau gavo, buvo didesnės. Šilko darbininkų darbas yra atsakomingesnis, negu meldvinės darbininkų ir todel reikalaujama už jį didesnio atlyginimo.

Tarpe streikuojančių yra daug lietuvių ir SLA. narių. Streiko vedimui yra, rodos, suorganizuota bendras frontas. To fronto vadovybės laike streiko ir reiktų laikytis.

PAKORĖ KUNIGĄ MIKALAUSKĄ

Chicagos „Naujienos" specialėj korespondencijoj rašo:

„**Westville,** Ill., rugs. 8. — Šiandien savo klebonijoje rastas pakartas vietos lietuvių nepriklausomųjų katalikų klebonas kun. Mikalauskas. Kaip spėjama, jis buvo pakartas prieš tris dienas, bet tik šiandien surastas jo lavonas.

„Kaip pasakojama, savaitę atgal jis buvo Chicagoje. Sugrįžęs radęs pakartą savo šunelį. Kartu buvo ir raštelis, kad jei jis, kun. Mikalauskas, neapleisiąs Westvillės, tai ir jis susilauks tokio pat likimo.

„Dabar eina tyrinėjimas šios paslaptingos žmogžudystės".

Kunigas Mikalauskas yra gimęs Lietuvoje, rugp. 15, 1890 metais. Velionis priklausė prie SLA. 366 jaunuolių kuopos, Westville, Ill., kurioje nemaža darbavosi ir rašinėjo korespondencijas į „Tėvynę". Kas ir kokiais sumetimais ant kun. Mikalausko gyvybės pasikėsino, beabejo, sužinoti tik tuomet teks, kai pavyks piktadarį ar piktadarius sugauti.

NORI PASAULINĘ PARODĄ PALIKTI IR ATEIČIAI

Chicago, Ill. — Yra sumanymų, kad Chicagos pasaudinę parodą palikus dar ir kitai vasarai, o jei butų naudinga, tai ir ant visados. Šį sumanymą, sakoma, remia ir miesto majoras Kelly. Esą tai galėtų sutraukti daug žmonių ir iš to miestas turėtų pelno. Bet yra nuomonių, kad toks sumanymas negalimas, nes tai kenktų kitiems miestams, kurie irgi norėtų panašias parodas įsirengti, o Chicagoj palikus parodą — tiems miestams kenktų.

WAGNER'IS ATSIŠAUKIA Į DARBININKUS IR DARBDAVIUS

Washington, D. C. rugs. 10. — New Yorko valstijos senatorius Wagner'is, kuris yra Nacionalės Darbo Tarybos pirmininku, šiandien padarė atsišaukimą į darbininkus ir darbdavius, kviesdamas užmiršti senąsias pyktis ir remti krašto atsisteigimo eigą. Ypač jis prašo, kad butų vengiami streikai ir kad tuo tarpu darbdaviai nesistengtų darbininkų išnaudoti. Jis pareiškė, kad Nacionalė Darbo Taryba suorganizuota prez. Roosevelto ir ji tarnauja kaipo agentija tarpe darbininkų ir darbdavių ginčams rišti. Šiame kritiškame momente valdžia, darbininkai ir darbdaviai jau padarė milžinišką pažangą link gerbuvio. Reikia stengtis, kad butų galima atidaryti ir veikmėn paleisti kuddaugiausia fabrikų. Labiausia šiam veikimui gali pakenkti darbininkų ir darbdavių konfliktai skelbiant streikus, lokautus ir vienu ar kitu budu trukdyti nacionalio atsisteigimo akto (NRA) kodams. Prašo jis visų veikti kooperatyviai, nes tik tokiu budu bus galima krašto padėtį pagerinti.

GALI BUT VOKIETIJOS-AUSTRIJOS KARAS

Vokietijos kancleris gvoltu sumanė suvienyti Vokietiją su Austrija. Pastaroji tam nepritaria. Todel Hitleris taipgi gvoltu nori į Austriją įsiveržti. Kad tą įsiveržimą sulaikius, pastaruoju laiku 22,000 Austrijos federalės armijos laikoma strategiškuose punktuose prie Vokietijos rubežiaus. Sumobilizuota taipgi artilerija, policijos eroplanai, žandarmerija, prieš-fašistinės neoficialės kariuomenės pulkai ir kitos karinės spėkos. Bet Austrijos fašistai, sakoma, rengia sukilimą. Jei taip įvyktų, tai Vokietiją jie prašytų daryti tvarką ir Vokietija tokiu budu į Austriją įsiveržtų. Bet šiame atsitikime gana griežtai grąsina Francija: jei Vokietija įsiveržtų į Austriją, Francija pultų Vokietiją. Tokiu budu galėtų prasidėti nelaukiamas karas.

DAR APIE BADĄ RUSIJOJE

Berlynas. — Breslavo pabėgėlių stovyklose apklausti vokiečiai pabėgėliai iš pietinės Ukrainos, pasakoja, kad 1932 m. viename kaime, netoli Stavropolio, buvo 6,000 gyventojų, o 1933 m. kovo mėnesy jų buvo tik 5,000. Visi kiti išmirė badu. Berdiansko gatvėse kasdien miršta apie 10 žmonių. Kai kuriuose kaimuose veik visi žmonės išmirę. Dviejuose kaimuose netoli Dienprostrojo badu numirė 4,000 žmonių. Tagarogo apskrity keturių kaimų: Steinbach, Annental, Koenigsberg ir Chriščatovo gyventojai vokiečiai visi badu išmirė.

ŠELPIAMA APIE 9,000,000 ŽMONIŲ

Washington, D. C. — Harry Hopkins, šelpimo administracijos direktorius, praneša, kad liepos mėnesy iš 48 valstijų 29-niose valstijose 2,985,656 šeimynos minta vien pašelpomis. Imant tik po tris kiekvienos šeimynos žmones susidaro apie 9,000,000 žmonių, kurie gyvena pašelpomis.

Lakunų Dėmėsiui

Yra daromas žygis sekančiais t. y. 1934 metais baigti kapit. Dariaus — Girėno pradėtąjį darbą — iš New Yorko be nutupimo pasiekti Kauną.

Visi Amerikos lietuviai lakunai suinteresuoti tuo klausimu, platesnes žinias galite gauti pas Lietuvos karo aviacijos lakuną, leit. Povilą Nakrošį, kuris šiuo laiku gyvena 142 Forest St., Kearny, N. J., arba pas konsulus Chicagoje ir New Yorke.

DIDŽIAUSIAS LĖKTUVAS PASAULY

Maskva. — Charkovo orlaivių fabrike baigiama statyti didžiausias pasauly lėktuvas, kuris bus pavadintas „K 7" ir bus pastatytas iš plieno. Jame bus 16 kabinų, kurių kiekvienoje galės tilpti 4 keleiviai. Kabinose esamos sėdynės nakčiai atėjus bus paverstos 64 guoliais. Išviso lėktuvas galės paimti 128 keleivius. Tai gi bus vietos įgulos nariams. Vidurinėje lėktuvo daly yra salionas, o išlaukinėje — pasivaikščiojimui dėnis.

FORDAS KODO VIS DAR NEPASIRAŠO

Big Bay, Mich. — Rugsėjo 8. Fordo namiškiai neoficialiai pranešė, kad Fordas visomis išgalėmis rėmia NRA ir pasirengęs vyriausybei gelbėti pramonės atstatymo reikale. Bet kodo pasirašyti jis nemano. Sako, tuo pasirašymu jis galėtų pakenkti mažiesiems automobilių gamintojams, kurių jis labai gailisi.

Berlynas. — Rugsėjo 8 dieną 11 komunistų nuteista nužudymui. Jie apkaltinti delto, buk nužudę du nacių smogikus. Jiems bus nukirstos galvos.

STAIGA NUMIRĖ BOSTONIETIS VAISTININKAS KAZYS ŠIDLAUSKAS

SLA. Iždo Globėjas, p. S. Mockus, praneša, kad sekmadienio, rugsėjo 10 dienos 12-tą valandą naktį staiga numirė SLA. 43 kuopos narys ir netik Bostone, bet visoje Mass. valstijoje plačiai žinomas vaistininkas, Kazys Šidlauskas. Staigios mirties priežastimi buvusi širdies liga. Buvo dar nesenas žmogus — linksmas, malonus, draugingo budo ir todel buvo visų mylimas. Neapsakomai gaila, kad piktoji mirtis taip umai išskyrė iš gyvenimo taip jame reikalingą ir gerą žmogų.

„Tėvynės" Redakcija reiškia gilios užuojautos velionio Kazio žmonai, sunams ir visiems giminėms ir draugams. Kartu su jais gyvename gedujo momentą.

VĖL ATSIPRAŠĖ

Berlynas. — Nesenai čia Hitlerio smogininkai vėl du jaunu amerikiečiu apmušė. Jie tai padarė už nepagerbimą nacional-socialistų vėliavos. Vokietijos užsienių reikalų valdininkas atsilankė į Jungtinių Valstijų ambasadą ir žodžiu atsiprašė už nemalonų įvykį. Tai antras kartas vokiečiai panašų atsiprašymą padaro.

MIEGAMOJI LIGA PLINTA

St. Louis, Mo. — Iki rugsėjo 9 dienai šiame mieste miegamąja liga numirė 108 žmonės. Sergančiųjų yra apie 500. Medicinos mokslininkai visame krašte deda pastangas šios ligos priežasties susekimui. Beje, ji pradeda rodytis ir kituose miestuose, nors ne taip smarkiai plinta, kaip St. Louis.

Iš Lietuvos

SENSACINGI ATKASIMAI ZARASŲ APSKR.

Pulk. Tarasenka padarė kasinėjimus Velykuškės piliakalnyj ant Sartų ežero kranto, Dusėtų Valsč., Zarasų apskr. Velykuškės piliakalnis tik 4 metrų augščio viršus ariamas. Bekasinėjant pulk. Tarasenka vienam krašte rado 3 griovius ir 2 plakto molio volus ir kitam krašte griovį ir volą, kurie visi apsigynimui tarnavo. Sensacingiausias radinys, tai kapas, kuriame buvo deginami lavonai: 15 cnt. gilumoj buvo rastas lyg ir didelis bliudas iš plakto molio, diametro 1 mtr. Tame bliude gulėjo du lavonai. Kaulai jų apdegę. Prie jų rasta anglių, kas rodo, kad lavonai buvo sudeginti. Tas molinis sarkofagas iškastas, įdėtas į dėžę ir bus atgabentas į Kauną. Rastieji lavonai priklauso IV amžiui Kristui gimus. Kur rasti daiktai liudija, kad tas piliakalnis priklausė lietuviams ir kad čia gyventa jau apie porą tukstančių metų prieš Kristų. Tai naujiena Lietuvos istorijoj. Nauji radiniai patvirtina Bugos teoriją, kad lietuviai čia iš senų senovės gyveno. Tik Buga manė, kad lietuviai dabartiniame plote apsigyveno IV a. Kr. gimus, o pasirodo, kad tai žymiai ankščiau buta.

BIJODAMAS BAUSMĖS PASIKORĖ PIEMUO

Rugp. 4 d. rastas pasikoręs ant medžio Anykščių valsč., Pavarių kaimo piemuo Julius Gečys. Pravedus kvotą paišškėjo, kad Gečio ganomi gyvuliai buvo suėję į svetimus javus ir kad javų savininkas delto dalį gyvulių uždarė tvartan. Jis pabijojo laukiamos bausmės ir pasišalinęs nuo savo draugų užlipo ant medžio ir pasikorė.

KALINIAI KONKURUOJA DARBININKUS.

Šiemet atliekant Panevėžio miesto savivaldybei miesto tvarkymo darbus, prie šalygatvių dėjimo dirbo daugiausia kaliniai. Vietos darbininkai tuo labai nepatenkinti. Girdi, žiemą pusbadžiu praleidom ir vasarai atėjus darbo nėra. Kaip matyt, šiais metais bedarbių bus dar daugiau, nes žymiai sumažėjus statybai ir dabar darbininkai vos teišsiverčia.

VYKSTA Į UŽSIENĮ

Rugsėjo 3 d. ilgesnei kelionei po Europos valstybes išvyksta Pienocentro direktorius p. Lapėnas ir ekon. departamento direktorius p. Kuzminskas. Jų kelionės tikslas esą paieškoti naujų rinkų musų maisto eksportui.

Blokuojasi Prieš Vokietiją

Pastaruoju laiku Varšavoje cirkuliuoja slaptos žinios, buk pietinės Lenkijos rezortiniame miestely, Zaleszczicky, netrukus įvyks Lenkijos-Rumunijos-Rusijos atstovų konferencija. Šioje konferencijoje, sakoma, dalyvumą ims pusėtinas skaičius Lenkijos užsienių ministerijos narių, dalyvaus pats užsienių reikalų ministeris, Joseph Beck, Rumunijos premieras Vaida-Voevoda, Rusijos karo ir laivyno komisaras Klementi Vorošilof ir gal dar keletas šių šalių žymių diplomatų. Nors tikrų žinių apie konferencijos tikslus nėra, bet apytikriai spėliojama, jog joje bus apkalbėta galimybės sudarymui šių visų valstybių bloko prieš Vokietiją.

Prie to, pastaruoju laiku tarpe Rusijos ir Lenkijos diplomatų prasidėjo reikštis gana didelio draugingumo. Pavyzdžiui, nesenai rusų komisaras Stalin užkvietė maršalą Pilsudski į Maskvą dalyvauti Raudonosios Armijos demonstracijoje, kuri įvyks spalių 7 d., minėjimui bolševikiškos revoliucijos sukaktuvių. Lenkų spauda taipgi pranešė, kad nesenai Stalinas atsiuntęs Pilsudskiui dovaną. Del šio reiškinio ir daroma išvados, kad tarpe Rusijos ir Lenkijos diktatorių prasideda tamprus bendravimas ir kad jos, drauge su Rumunija, rengiasi sudaryti prieš Vokietiją bendrą bloką.

Lenkija ir Rumunija yra taipgi geruose santikiuose su Francija. Čia irgi numatoma panašus prieš Vokietiją bloko sudarymas.

Kas Yra Kuba?

Šiandien amerikonų spauda pilna įvairių rašinių apie Kubą, kur nesenai buvo revoliucija ir kur buvo valdžią užgriebę bolševikai. Kas gi ta Kuba?

Kuba yra didžiausia Indiškųjų salų sala, gulinti tarpe Meksikos įlankos, Jungtinių Valstijų ir Karibinėjos juros. Kubą atrado Kolumbas 1492 metais. Pirmieji ją apgyveno ispanai, 1511 metais. Nepriklausomybę nuo Ispanijos atgavo 1898 metais, kai užsibaigė Ispanijos-Amerikos karas. Sala užima 41,634 keturkampias mylias (įimant ir Pines salą, kuri sudaro 1,180 ketv. mylių)). Gyventojų ten yra, sulig 1925 metų cenzo, 3,413,216, nejskaitant dar 4,817 gyvenančių ant Pines salos. Sulig rasių žmonės dalinasi sekamai: baltaveidžių 2,315,928, juodukų — 829,201, nekvalifikuotų: amerikiečių, europiečių, kinų ir kitų svetimų kraštų gyventojų — 268,087.

Kuba yra gana kalnuota šalis. Augščiausias kalnas, Monte Turquino, siekia 8,320 pėdų. Kalnai visuomet padengti žaluma, kas sudaro begaliniai gražius reginius. Tarpe kalnų yra daug slėningų tarpkalnių, kuriose randasi didelės galvijų ganyklos, tabako ir kt. ukiai. Apie 8,628,434 žemės akrai padengti mišku, kurio virš 3,000,000 akrų yra apleista giria. Tarpe medžių dominuoja palmė, kuri išauga nuo 75 iki 100 pėdų augščio. Auginama daug įvairių vaisių. Cukraus nendrių auginimas yra svarbiausia Kubos produkcija, kuo ši šalis pasižymi jau virš 150 metų. Cukraus nendrių labai daug eksportuojama į kitas šalis ir apie 90% į Jungtines Valstijas. Kasmet šio produkto eksportuojama už apie 200,000,000 dolerių. Tabako taipgi už apie 80,000,000 d. išvežama Havanos (Kubos sostinės vardas) cigarai žinomi visame pasauly. Žiemos metu į Kubą suvažiuoja daug svetimų kraštų turistų (daugiausia iš Amerikos), kurie ten palieka apie 60,000,000 dolerių kožną metą.

Kuba yra respublika. Iki šių metų liepos pabaigos šalies prezidentu buvo Machado. Kadangi jis pasirodė tiesioginiu tyronu — buvo jo valdžia nuversta ir jo vieton kitas prezidentas, De Cespedes, laikinai paskirtas. Pastaromis dienomis Kubos valdžia buvo perėjusi į revoliucionierių-bolševikų rankas ir del to buvo labai susirupinus Amerika, kurios piliečiai ten turi apie 1,138,957,000 dolerius kapitalo įvestavę. Kuba valdosi sulig konstitucinių pagrindų, kurie yra labai artimi Jungtinių Valstijų santvarkai. Prezidentas, tačiau, renkamas šešiems, o ne keturiems metams. Kuba yra tampriai susirišusi su Amerika. Kokiame atsitikime, sulig konstitucijos, Jungtinės Valstijos turi teisę padaryti Kuboje intervenciją. Tai gali daryti del apsaugojimo Kubos nepriklausomybės ir Jungt. Valstijų piliečių gyvybių bei turtų apsaugojimo. Dvi tokias intervencijas seniau J. V. Kuboje jau yra padarę, bet Amerikos kariuomenė iš ten pasitraukė taip greit, kaip reikalai susitvarkė. Dabar irgi buvo smarkiai apie Jungtinių Valstijų intervenciją Kuboje kalbama. Ji tačiau butų padaryta tik tokiame atsitikime, jei Amerika matytų Kubai pavojų iš raudonųjų pusės.

Verčia Lietuvius Važiuoti Per Lenkiją

Vokiečių pasiuntinybėj paste bėtinai keistas reiškinys: Lietuvos piliečiams prašant vizų— vieniems taikomos vienos, kitiems kitos taisyklės. Vieni — daugiausiai žydai — turi užpildyti visokias ankietas, kiti nuo to atleidžiami. Daug kam vizas atsako.

Dar keisčiau yra tai, kad statoma kliučių net ir gaunant tranzitines vizas — smulkiai klausinėjama visokius dalykus ir neretai taip kad atsisakoma vizuoti pasus. Tai privertė nemaža Lietuvos piliečių važiuoti į Vakarus ne pro Eitkunus ir Pagėgius, bet pro Rygą ir paskui pro Lenkiją.

Kauno teisininkai nurodo, kad jeigu tikrai duodant vizas Kaune butų taikomas „aiškus paragrafas" Lietuvos piliečiam, tai prieštarautų tarptautinei teisei ir tarptautiniams įpročiams.

D. N.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas panktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

KLAIDINGA IŠVADA

SLA. 63 kuopos praeito susirinkimo aprašyme yra pažymėta sekama išvada:

„Buvo plačiai svarstoma iš ‚Tėvynės' rugsėjo 1 d. laidos kaslink įvedimo Susivienijime naujų apdraudos skyrių. Po plataus diskusavimo susirinkimas priėjo prie sekamos išvados: pirmiaus nariai norėtų matyti paskelbtą SLA. Įstatų Komisijos projektą tuo reikalu, o paskui jau diskusuoti ir gvildenti tuos reikalus. Nesa paprasti eiliniai nariai nėra įstatų rašytojai ir tokie svarstymai nėra galimi".

Klaidingai suprastas reikalas ir klaidinga išvada padaryta. Nieks net nemanė raginti kuopas rašyti įstatus ir projektus įvedimui naujų apdraudos skyrių Susivienijime. Tame redakcijos rašiny, kaip ir kituose tuo reikalu rašiniuose buvo nurodyta tik iš principo, nesigilinant į smulkmenas, ką reikštų įvedimas Susivienijime naujų apdraudos skyrių ir buvo prašoma kuopų taip pat tik iš principo apsvarstyti ar tokių skyrių įvedimas Susivienijime nariams butų pageidautinas. O jei nepageidautinas, tai kodel?

Galutinam dalyko užgyrimui, suprantama, reikalingas aiškus projektas ir planas, kad kiekvienas galėtų aiškiai suprasti, kuo tas užgiriamas dalykas remiasi. Bet pareiškimui tik iš principo ar sumanytas dalykas nariams pageidautinas, ar ne, nereikia jokio smulkmeniškai nurodyto plano ar projekto. Daleiskim, SLA. Įstatymų Komisija patiekia projektą naujų apdraudos skyrių įvedimui ir didelė didžiuma SLA. narių to projekto net nesvarstę pareiškia kad tokia apdrauda S. L. A. nariams nereikalinga ir musų organizacijai nepageidaujama. Vadinasi, Įstatymų Komisijos darbas ir organizacijos tam darbui išleistos lėšos eina niekais. Turime atminti, kad tokių projektų be išlaidų pagaminti negalima. Todel pirm darymo tokių išlaidų butų naudinga žinoti, ar SLA. nariai bent iš principo tokių skyrių įvedimo pageidauja.

Vien šitai omeny turėdami ir patiekėme tuos rašinius naujų apdraudos skyrių Susivienijime įvedimo reikalu. Gaila, kad SLA. 63 kp. susirinkimas klaidingai mus suprato ir padarė klaidingą išvadą, kad buk tuo rašiniu mes raginome kuopas pateikti projektą tų skyrių įvedimui. Beje, tame musų rašiny, kuriuo SLA. 63 kuopa rėmėsi augščiau pacituotą išvadą darydama, yra aiškiai pasakyta: „Kiek kurio amžiaus nariui ir už kiekvieną apdraudos laipsnį reikėtų duoklių mokėti, tai su laiku ir tiksliai galės pasakyti tik viena SLA. Įstatymų Komisija, kuriai pavesta naujų apdraudos skyrių įvedimui projektas išdirbti".

Bet vis tik mes pasitikime, kad gerb. SLA. 63 kuopos veikėjai atkreips savo dėmesį į šį musų paaiškinimą ir sekamam susirinkime pasistengs klaidingai suprastą reikatą atitaisyti. Musų supratimu, labai pravartu ir organizacijai naudinga butų, jei SLA. kuopos savo susirinkimuose apsvarstytų tik iš principo, ar sumanytų apdraudos skyrių įvedimas Susivienijime nariams yra pageidautinas, ar ne. Tokių nutarimų motyvus reikėtų paskelbti SLA. organe visų narių žiniai, nežiurint, ar butų užgiriama naujų apdraudos skyrių įvedimas, ar pareiškiama nepritarimas tam. Butų geistina, kad net balsų skaičius butų paduodamas už įvedimą ir prieš įvedimą tokių skyrių. Tokias narių opinijos statistiškas surinkus, butų galima spręsti kokis skaitlius S. L. A. narių tokios pridėtinės apdraudos pageidauja ir kiek narių jos nepageidauja, taip pat kokiais motyvais savo nepageidavimus nariai remia. Tik šituo keliu eidami galėtumem prieiti prie galutinų organizacijai ir jos nariams naudingų išvadų.

Tačiau mes pasiliekame prie savo nuomonės, kad naujų apdraudos skyrių įvedimui Susivienijime yra pilnai pribrendęs laikas ir šis svarbus reikalas turėtų buti galutinai apsvarstytas iki sekamo Seimo, kad augščiausia musų organizacijos valdymosi instancija galėtų savo galutinį žodį tarti. SLA. kuopos pasitarnaus organizacijai bent tokia prasme šį svarbų reikalą savo susirinkimuose apsvarstydamos, kaip šiame rašiny nurodyta.

—o—

NELIETUVIŠKA LIETUVA

Dabartinio Lietuvos režimo šalininkai labai pyksta, jei kas spaudoje nurodo šiandieninius Lietuvos valstybės gyvenime netikslumus. Esą tikras lietuvis negali kritikuoti taip griežtai „tautiškos valdžios" valdomą musų tėvynę. Bet štai net buvusis Lietuvos valdžios oficiozo „Lietuvos Aido" redaktorius, p. V. Gustainis, „Naujojoj Romuvoj" labai drąsiai išsireiškia apie Lietuvos nelietuviškumą.

Pirmiausiai p. Gustainis stebisi, kad išgyvenus 15 nepriklausomybės musų, vis tik girdisi Lietuvoje šukiai: „Lietuvinkime Lietuvą!" ar ba „Kada musų Lietuva taps lietuviška?" Rodos, tautiškam susipratimui ir praktiškai lietuvių kurybai dabar niekas jokių kliučių negali daryti. Ir, vis delto, reikalavimas sulietuvinti Lietuvą, sukelti musų tautoje tautinės savigarbos jausmą ir iš to padaryti praktiškas išvadas yra visai realus ir pateisinamas — sako p. Gustainis.

Toliaus rašytojas nurodo, kad Lietuvos gyvenimas serga nuo atvirumo ir sveikos kritikos stokos, kad atvirumo stokos dėka bujoja, kaip piktžolės, įvairios asmeninės intrygos ir plepalai. Del atvirumo stokos, del permažo nuoširdumo lietuvių tarpe nevyksta musų tautos konsolidacija. Bet kaip gali buti atvirumas ir sveika kritika tokiose aplinkybėse, kuomet Lietuvos spauda buvo suvaržyta kiečiausia cenzura, kuomet šiandie spaudos įstatymas leidžia komendantams laikraščius terorizuoti ir net visiškai uždaryti be teismo nutarimo? Tokios aplinkybės sudaro puikiausią dirvą visokioms piktžolėms bujoti. Komendantai, pasiremdami „valstybės reikalams kenkimu" ir „viešosios tvarkos ardymu" visokią politiniams avantiuristams kritiką pasmaugia. Šitokia mintis galima išskaityti tarpe eilučių p. Gustanio rašiny.

Savo rašiny rašytojas drąsiai kerta visokiems avantiuristams ir tyksliai nurodo šiandieninio Lietuvos gyvenimo netikslumus. Esą lietuviškos idėjos vardan įsitikinkime, kad kiekvienas padorus lietuvis, vis tiek kurio politinio nusistatymo jis bebutų, vistiek, ar jis butų pozicijoj, ar opozicijoj — jis turi buti labiau branginamas už kiekvieną abejotiną lietuvį, nors ir įsirašiusi į pozicijos organizacijas. Šiandien visi mato, kad politinėje plotmėje turime tokių perbėgėlių, kurie pasidarė tautininkais tik manydami išvengti užtarnautos baumės bei pasmerkimo arba norėdami savo prisiplakimo ir neriboto pataikavimo dėka padaryti ypatingą karjerą. Šandie matome visą eilę gana taurių ir garbingų žmonių, pasižymėjusių ar tai valstybės ar visuomenės gyvenime, kažkaip atstumtų ar pasitraukusių nuo kurybinio valstybės darbo. Tuo tarpu iki įkyrumo įgriso sena daina apie tai, kad nėra žmonių, kad visuomenės ir valstybės darbui dirbti truksta pajėgų. Ne vienas šiandien yra augštas ir galingas ponas valstybinėje ir visuomeninėje ierarchijoje tik delto, kad musų tauta politine prasme yra labai pakrikusi, kad ji nėra konsoliduota.

Išvadose rašytojas nurodo, kad Lietuva bus lietuviška tada, kada augštosios valstybės įstaigos rupinsis ne pavardžių keitimu, bet tikrojo teisingumo įgyvendinimu, kada už valstybės apgaudinėjimą teismo nubaustieji nebus tuojaus amnestuojami, o už menkniekį nubaustieji nebus ilgus metus kalėjime pudomi, kada smarkiai įtartiems įvairaus raugo asmenims nebus jokių protekcijų jokių asmens priedų, bet tik teismo reikalavimas. Lietuva bus lietuviška, kada ne savanaudiškumas ir karjerizmas nulems asmens vertingumą, bet tik jo dorovė, gabumai ir neabejotinas, nuoširdus valstybingumas bei atsidėjimas musų tautos idealams.

Tokiais žodžiais buvusis Lietuvos valdžios oficiozo redaktorius mums piešia šiandieninę Lietuvą. O šitas kuoaiškiausiai parodo, ant kiek „tautiškai" Lietuvos valdžiai rupi lietuviškumas ir gyvieji tautos idealai. Parodo, kad pirmoje vietoje galioja protekcijos ir asmens priedai visokiems prie valdžios prisiplakėliams ir jos palaikytojams.

—o—

KUBOS NELAIMĖ

Kubos respublikai šiandien prisieina pergyventi žiaurios priespaudos pasekas. Kieta buvusio prezidento Machado diktatura per kelis metus terorizavo Kubos gyventojus ir šiandie, kuomet iš tos priespaudos pasiliuosavo, tai jie nepajėgia ribų nustatyti savo pakilusiems jausmams, kad tvarkyti valstybės reikalus demokratinės santvarkos pagrindais. Revoliucijos dvasia užkrėstas visuomenės upas privertė pasitraukti iš vietos laikinąjį prezidentą De Cespedes su jo vyriausybe ir valstybę valdyti pastatyta iš revoliucijos vadų sudaryta taryba.

Amerikos dienraščių korespondentai tikrina, kad šiandie Kuba gyvena tokį patį pavojų, kaip Rusija 1917 metais prieš bolševizmo įsigalėjimą. Reiškia, yra pavojaus, kad Kubos valdymą gali pasigriebti kiti žiaurios diktaturos šalininkai, kaip kad įvyko Rusijoje. Todel esą trys ketvirtadaliai Kubos gyventojų pageidauja Amerikos intervencijos, kad apsaugojus įsigalėjimą Kuboje anarchijos, nes visokie sumišimai valstybėje kartojasi ir plečiasi.

Tokie pranešimai gali buti perdėti akyvaizdoje to fakto, kad Amerika siunčia karo laivus į Kubos pakraščius ir mobilizuoja marinus kelionei į Kubą. Mat sulig dabartinės Kubos konstitucijos Amerika turi teisę padarymo tvarkos pagrindu kištis į Kubos vidujinius reikalus. Reikia atminti, kad pasitraukęs iš valdžios laikinasis prezidentas De Cespedes buvo daugiau priimtinas Kubos salą valdantiems Amerikos biznierių interesams, negu Kubos gyventojams. Jis priguli konservatyviškam didžiųjų žemės savininkų luomui ir buvęs Machado kabineto narys. Revoliuciniai sluogsniai juomi nepasitikėjo ir jis buvo pastatytas laikinuoju prezidentu Amerikai tarpininkaujant.

Be rimto pagrindo Amerikos intervencija butų nepateisinimu žygiu. Kol kraštutinio laipsnio betvarkės pavojus negrumoja, tol Amerikos valdžiai nereikėtų kištis į Kubos vidujinius reikalus. Ypatingai kuomet revoliucinės valdžios priešaky stovintis revoliucionierių vadas Sergio Carbo pasaulį užtikrina, kad „revoliucija siekia sudaryti respublikonišką demokrtinę valdžios formą, paremtą teisybe ir žmoniškumu"

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda E. G. KLIMAS, B. Sc., M. D.
Instruktorius Medical Temple Universitete
2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

KUDIKIO JUTIMŲ PRADŽIA

Rašo Dr. Margeris.

Vos tik užgimęs kudikis susiduria su visai nauja aplinkuma. Šviesa juk akstina akis, garsai ausis ar šaltis odą, na, ir pasiunčia šitų prietaisų dirksniai galybes visokių impulsų į galvą, kur smegenyse ir pradeda tam tikros permainos darytis ir, taip sakant, įspudžius įsigyti.

Susidurus kudikiui su stipria šviesa, netiktai jo akių lėliukės susitraukia, bet ir akys visai užsidaro. O tai reiškia, kad kudikis yra peraštriai akstinamas. Kartais jis net ir verkti pradeda. Todel yra gera tik ką gimusį kudikį tamsoje arba nors prieblandoje laikyti. Apie į šeštą dieną kudikio akys prie šviesos daugiau pripranta ir, jeigu tik ji nėra perstipri, tai jis netiktai jos nesibijo, bet net ir seka ją.

Gana dažnai pasitaiko, kad pirmutinį kudikį susilaukusi motina skundžiasi daktarui, jog „nabagėlis busiąs žvairas", girdi, „viena akute jis žiuri kairėn pusėn, o kita dešinėn". O tai visai bereikalingai jautri motina čia rupinasi. Raumenys, kurie valdo akies obuolį, tiktai gale trijų mėnesių arba dažnai ir dar vėliau pradeda tolygiai dirbt, šiaip jau jie dirba be tikslios koordinacijos (tolygumo), o todel ir akių obuoliai netiksliai vartosi, sukinėjasi ar kraiposi.

Suvokti daiktų skirtumą kudikiui šiek-tiek sekasi tiktai šeštą mėnesį einant.

Tiek apie regėjimo jutimą.

Girdėti kudikis per kokias 24 valandas visai negirdi — kurčias. Kartais taip buna net ir per kelias dienas. Manoma, kad taip yra del stokos oro vidurinėje ausy, o podraug ir dengiamosios plėvelės patinimo. Bet per kelias dienas vidurinė ausis prisipildo oru, o jos vidų dengianti plėvelė irgi atslugsta. Per kelis pirmuosius kudikio gyvenimo mėnesius girdėjimas buna nepaprastai jautrus. Tačiaus kudikio nusimanymas, iš kur garsas ateina, pradeda rodytis tik gale antrojo ar trečiojo mėnesio. Tada kudikis jau pradeda pakreipti galvą kaip tik ton pusėn, iš kurios garsas ateina. Baigdamas keturis mėnesius, kudikis jau ir balsus šiaip-taip atskiria, vis delto netiksliai.

Skonio jutimą tai kudikis tuoj po užgimimo gana gerą turi. Užtenka dienos-kitos ir kudikis jau suvokia skirtumą tarp saldžių, rugščių ir karčių daiktų. Noras maisto, žinoma, verčia kudikį bandyti žįsti, bet kai jis gauna pajusti saldumą, tai paskui ir saldumas prie žindimo žadina. Kudikis nepaprastai tiksliai sugeba atskirti maisto skonį; pavyzdžiui, jeigu tik biskį rugštu, kartu arba nepakaktinai saldu, tai jau jis ir neima.

Uuoslės jutimas kudiky paprastai išsivysto vėliau, negu kiti jutimai. Tik jeigu kudikis užgema aklas, tai tada uoslė buna gana jautri ir tiksli.

Liečiamumo jutimas jaunuose kudikiuose nebuna jautrus. Šiek-tiek daugiau liečiamojo jautrumo turi liežuvis ir lupos, o kiek vėliau ir kakta su ausies aikštės klausomąja landa.

Skausmą ir jaunas kudikis pajunta, bet labai silpnai. Pavyzdžiui, kelių dienų kudikį apipiaustant, paprastai nieko daugiau nereikia, kaip tik biskį pasaldinto vandenio, na, ir jis buna gana ramus, vadinasi, skausmo nejaučia.

Bet temperaturą kudikis geriau pajunta ir atskiria. Juk kiekviena motina žino, kad jeigu tik pienas biskį perkarštas ar peršaltas, tai kudikis ir nebeima.

Du Reikšmingi Karai

1914 metų vasarą kilo Pasaulinis Karas. Jį iškėlė Europos valstybės. Kariavo didžiuma didžiųjų valstybių. Kariavo prieš Vokietiją, kuri buvo užsigeidusi visą pasaulį pavergti. Karo obalsiu buvo „apginti demokratybę", bet tikrenybėje didžiojo kapitalo interesai buvo apginama. Išpradžių Vokietijai labai sekėsi. Ji buvo užėmusi didelius žemių plotus Francijoje, Belgijoje, Rusijoje ir kitur. Ji pilnai tikėjosi karą laimėti. Tačiau 1917 metais, į vokiečių priešų linijas stojo galingoji Amerika. Tai padarė karo fronte didelį perversmą. Vokietija prieš galingesnes jėgas nepajėgė išsilaikyti. Ji tapo sutruškinta. Ji po to buvo priversta nusilenkti ir pildyti visa, ką sąjungininkai įsakė.

Stojus Amerikai karan ir pradėjus imti jaunuolius į Nacionalę Armiją, paimtųjų atžymėjimui gyventojai savo narų, dirbtuvių ir įstaigų languose dėjo kortas su tokiu žvaigždžių skaičiumi, kiek iš to namo, dirbtuvės ar įstaigos jaunuolių kare dalyvavo.

Karas prarijo daug gyvybių. Karas sužalojo dar daugiau jaunuolių. Tas pats karas padarė pasauliui didelių finansinių nuostolių. Daugelį valstybių jis suskurdino. Bet to po karo visame pasauly prasidėjo gerieji laikai. Mat, karo aptruškintas pasaulis stengėsi iš po gruvėsių atsistatyti. Visur reiškėsi pažanga. Visur viešpatavo gerieji laikai. Ypač gerlaikiai prasidėjo Amerikoje. Atsirado daug darbų. Darbininkų patarnavimas žymiai pabrango. Darbininkai seniau nė nesapnavo, kad galėtų gauti tokias algas ir taip „poniškai" gyventi. Tie laikai dar neseni — visi juos pamename. Visi žinome, kad daugelis darbininkų važinėjo gerais automobiliais; kad daugelis tų pačių rankpelnių turėjo nusipirkę gerus namus; kad daugelis tuos namus įsirengė sulig naujausios mados. Gyveno veik pertekliuje visi tie, kurie tik norėjo saldesnio gyvenimo paragauti.

Tai tęsėsi veik iki 1930 metų. Po to kilo pokarinė reakcija. Ameriką ir visą pasaulį pradėjo siaubti didžioji depresija. Užviešpatavo krizis. Visur darbai sumažėjo, nes tiems darbams užsakymų pritruko. Mokamosios kainos už darbą dar labiau nusmuko. Tuo tarpu ištobulinta mašinerija prisidėjo prie darbininkų iš darbų išvarymo. Tukstančiai rankpelnių pradėta leisti iš darbų. Tukstančiai jų pradėjo gyventi sunkias dienas. Tie, kurie taip nesenai gyveno pertekliuje, pasijuto ant gatvės ir be duonos kąsnio. Bedarbių skaičius vis augo. Ir tik vienoje Amerikoje daaugo virš 12,000,000, kuomet visame pasauly jų iki 40,000,000 atsirado. Tiekai žmonių, gyvenančių iš savo rankų darbo netekus ką veikti — gyvenimas susiparalyžiavo. Nebuvo to miesto, kur nesirastų neturinčių ką veikti ir valgyti. Nesirado tokios vietos, kur tuos nelaiminguosius nereiktų sušelpti.

Kad išėjus iš tos sunkios padėties — Amerikos valdžia paskelbė naują karą. Tai karas depresijos nukovojimui ir gerųjų laikų atsteigimui. Jungtinių Valstijų prez., Rooseveltui vadovaujant, sugalvota naujas industrinis persiorganizavimas įvesta taip vadinamas National Recovery Act (Nacionalis Atsisteigimo Veiksmas). Rooseveltui atsišaukus į visuomenę ir darbdavius bei didžiąsias industrijas — tai pradėta vykinti. Rašant šitai jau daugelis didesniųjų industrijų šiam veikimui pritarė ir jį pildo. Daugelis darbininkų dirba trumpesnes valandas ir gauna didesnes algas. Daugelis rengiasi tai įgyvendinti.

Šiandien, eidami gatvėmis, matome daugely vietų iškabas. Tai ne anų laikų žvaigždės, kurios atžymėjo, kiek jaunuolių už didžiojo kapitalo interesus vargą vargsta ir žūsta. Tai mėlynieji ereliai, kurie rodo, kad tos įstaigos prisidėjo prie karo; karo, kad depresiją nukovojus.

1918 metų pabaigoje, Amerikai gelbstint, laimėta didžioji kova prieš visapasaulinį priešą, vokiečius. Šiemet, penkiolikai metų praslinkus, ta pati Amerika paskelbė karą depresijai — darbininkui priešui. Ar pavyks ir šiuo syk Amerikai svarbią rolę sulošti — teks pamatyti. Pati pradžia šio karo, kurį pradėjo Amerika, rodo, kad gali buti gerų davinių. Ar paseks Ameriką Europa, kuri pirmutinė 1914—1918 metų į kruvinojo karo žabangus įsipainiojo ir tik vėliau Ameriką įtraukė — taipgi sužinosime.

Tiek tik reikia pasakyti, kad 1914—1918 ir 1933 metų karai yra skirtingi: 1914—1918 metais kovota už didžiojo kapitalo reikalus, o 1933 metais kovojama už tai, kad paprasto darbininko buvį pagerinus.

—b.

Puikios Mintys

O, Pilgrime! pasidairyk po šį gražų ir skaistų pasaulį! Atsistok šviesybėj, kuri lieja savo auksą ant tavo numylėtos kaktos! Gerk gyvybės kvapsnius vėjaliu atpūstus iš meilės lupų! Tu esi meilės gyvas dievnamis ir širdis, kuri pulsuoja viduj tavo kruties pašventinto aukuro, ant kurio dega šventa ugnis! Ten meilės nestokuoja!

...o...

Viltis yra žmoniško veikimo svarbiausioji versmė. Tikėjimas užpečėtija musų neramybės randą. Labdarybė ir Meilė duoda pasportą į Sielos vidujinę, tikrą ir amžiną palaimą.

...o...

Meilė yra didi universo judinamoji jėga. Be jos nebutų gyvenimo, šviesos, judėsio.

...o...

Ateities teologija bus eksperimentinė, o ne dogmatinė.

...o...

Mes gyvename melancholiųės abejonės amžiuj.

V. J. B.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasią jau susaudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Rudeniui Artinanties

Pažvelgus į taip gražiai ir taip nesenai žaliavusius medžius, jau matome geltonas-rausvas prošvaistes. Ką tai reiškia? Žaliavę medžiai jau baigiai vasaros grožį gyventi. Ruduo jau netoli. Po to — seka žiema. Vadinasi, vasara jau praėjo. Jau dingo. Pasibaigus vasarai — baigiasi ir vasariniai darbai. Vasarą mes rengėm išvažiavimus, piknikus atvirame ore, prie gražių gamtos reginių; žaidėme visokias žeismes. Vasarai baigianties — baigiasi ir tas ore veikimas. Tuojau turėsime sulysti atgal į miestus ir čia vieną-kitą darbelį musų tautiniam, visuomeniniam ir kulturiniame judėjime nudirbti. Ką musų jaunimas rudenį ir žiemą turėtų veikti? Daug ir gražių darbelių galima nuveikti. Čia jų keletą suminėsiu.

1. Mokytis. Nepaisant, kad tulas ir išėjęs kokią dieninę mokyklą ir jau sau duoną užsidirba — jis dar gali mokytis ir daug ko išmokti. Juk mokslas yra nepabaigiamas. Jo niekad neužtenka. Todel jei tik turi liuosą valandėlę vakarais — nesnapsok kur kampe ar kokiame „pulrumy". Eik į vakarinę mokyklą. Ten tu šio-to išmoksi ir už pečių nereiks nešioti. Jei į mokyklą negali eiti, jei tai padaryti tau aplinkybės neleidžia — eik į knygyną, susirask gerų knygų ir iš jų mokykis.

2. Jaunimas turį veikti ir prisidėti visuomenius darbus dirbti. Tų darbų yra daug: rengimas koncertų, paskaitų ir šiaip gražių, kulturinių pasižmonėjimų. Prisidėk prie šių darbų. Stok bendron eilėn su tais jaunuoliais, kurie jau tokius darbus dirba. Busi tu giriamas tarpe savo žmonių. Tavo vardas bus vertinamas ir augštinamas.

3. Sportas. Jaunimas myli sportines žaismes. Todel rudenį ir žiemą jaunuoliai turi sporte neužsileisti. Galima susiorganizuot besketbolės jauktus. Ypač tai lengva padaryti prie SLA. priklausantiems jaunuoliams. Dar geriau SLA. jaunuolių kuopoms, kurių mes nemaža turime.

4. Chorai. Lietuviai myli chorų dainas. Todel pas mus chorų nemaža yra. Šiais laikais tuose choruose daugiausia dainuoja jaunuoliai-jaunuolės Tikiu, kad ir jusų mieste yra bent koks lietuvių choras. Jei ne SLA. kuopa, tai kokia kita organizacija tokį chorą palaiko. Jei tik myli dainavimą — stok į vieną tokių chorų. Stok, mokykis ir dainuok lietuvių dainas. Kas dainuoja — yra geras ir laimingas žmogus. Jis palinksmina save ir kitus. Jis, podraug ir senesniems lietuviams primena jų gimtinę, jų paliktus ten gyvenimus ir gerus ar blogus laikus, kur jie, jauni budami, praleido. Daina palaiko mumyse tautybę.

Ir daug-daug gražių darbelių jaunimui veikti randasi. Aš nuoširdžiai raginu visus jaunuolius pre tų darbelių prisidėti; prisidėti ir savo dalelę juose atlikti. Jaunuoliai, kol jauni — dirbkime ir veikime; veikime tokius darbus, kurie mums skirti ir kurie mus augštintų.

Filosofas.

Jaunos Dienos

Jaunu buti kiekvienam žmogui ir kožnam gyviui pasitaiko tik vieną kartą gyvenime. Todel jaunos dienos yra brangiausios. Todel jas visi vertina ir nori jaunais buti. Ak, yra daug žmonių, kurie sulaukę senatvės, labai norėtų bent metelį-kitą sugrįžti į jaunąsias dienas ir jų skaistybėje dar kiek pagyventi!

„Bet kol žmogus jaunas — neišmanėlis" — sako seniai. Jie žino, ką sako, nes tokiais buvo ir daugelis prisimena, kaip negudriai, kaip nesumaniai tas dienas jie pergyveno. Todel kad dar kartą jie turėtų progos buti jaunais „kitaip gyventų. Jie jaunas dienas išnaudotų kožname atsitikime. Tie, kurie nemokytų — mokytųs. Tie, kurie turėjo progos susikrauti turtų, bet nesusikrovė del savo nesumanumo — dabar pasistengtų tai padaryti. Kurie padarė bent kokias klaidas — pasistengtų jų nedaryti. Piktavaliai žmonės stengtųsi buti gerais. Daug ko žmogus galėtų padaryti ir savo gyvenime atsiekti, jei jis dar kartą sugrįžtų į jaunas dienas.

Bet gamta kitaip tai patvarkė. Gamtos įstatymų negalima peržengti. Kad ir visus mokslus žmonija sudėtų — nieko prieš tą gamtos patvarkymą nepadarys. Sykį pagyvenai jaunu — užtenka.

Todel, kol jauni, kol rengiamės į gyvenimą, kol žinome, kad mus irgi senatvė laukia — stengkimės, jaunais budami, elgtis ir į gyvenimą rengtis taip, kad vėliau nereiktų tuščiai praleistų diesų gailėtis.

Nebukime tas žiogelis, kuris visą vasarą sau linksmai čirškė ir žiemai nieko neprisirengė, bet kai atėjo žiema — badauti turėjo. Mųs visų laukia žiema— viduramžis ir, pagaliau, senatvė. Prisirengkime tai senatvei, kad visko turėtume. Neleiskime jaunų dienų veltui. Jos brangios. Todel pasinaudokime ta brangenybe. Pasinaudokime jaunomis dienomis, nes jas tik vieną kartą gyvename.

Jaunuolis K. J.

Mokslas, Raštija ir Dailė

Rašo IOTA.

SVEIKAS DARBAS IR ĮKVĖPIMAS

Kazimieras Buga rašė arbatą gerdamas rytais ir vakarais ir numirė jaunas. Goethe rašė rytais šaltą vandenį gerdamas (gal Rhinės vyną?), o gyveno ilgai. Jis, vakarais, gerdavo vyną, o ryte atsikėlęs dejuodavo galvos skaudėjimu: dieną praleisdavo dejonėse, o naktį gėrimuose. Schiller'is rašė naktimis šampaną ir kavą gerdamas ir gyveno trumpai. Kantas rašė Rhrinės vyną gerdamas, tik saikumo laikėsi, o gyveno ilgai.

Žmogaus protas yra toks, kad jam paakstinimo reikia. Aš pažįstu tulą kalbėtoją, kuris, jei neišgeria porą-trejatą puodelių arbatos pirm einant ant estrados, kalbos neturi. Išgėręs savo arbatą — buna iškalbingas. Bet, vienas skystimas žmogaus neužlaiko. Arbata davė Bugai įkvėpimo, bet tas maistas, kuriuo jis maitinosi, menkas buvo jo kunui palaikyti. Visų žmogaus siekimų pamatu yra sveikata ir kaip ji užlaikoma.

Įkvėpimas nėra kas kitas, kaip tik apsvaigimas. Yra žmonių, kurie apsvaigsta ir be gėrimų ar rukymo. Tuli pasigeria skaitant poeziją. Didžiąja žmogaus svaiga yra tikyba ir patriotizmas, nes tiems žmogus savo gyvybę paaukoja. Jokio suėjimo dabar nėra, kur nebutų debesiai dumų, nes ir moterys bei merginos dumus dabar prunkščia. Dumas truputį paaksina protą, o migdo sąnarius; be dumų, rodosi, nebutų žmonėms įkvėpimo kalbėti.

Jei mes norime susipažinti su pasaulio intelektais — tyrinėkime jų gyvenimą. Įtempto proto žmonės negyvena ilgai, arba palieįusiai baigia savo dienas. Balzac'as, rašydamas, gėrė daug kavos; tas privedė jį belaiko mirti. Proto nuovargis yra didesnis, negu kuno nuovargis. Berkford'as parašė „Vathek'ą" budamas vos dvidešimtų metų amžiaus, ir tai vienu atsisėdimu, užtrunkant tris dienas ir dvi nakti. Parašęs savo kurinį — labai susirgo iš didelio įtempimo.

LIETUS.

Šėmi debesėliai, tartum angelai,
Atskrido nuo jurų, kalnų.
Pabiro sidabras, pabiro perlai
Iš jų vandeninių sparnų.

Iškaitę per dieną saulutės kaitroj,
Žiedeliai lupytes pravėrė,
Ir lauktojo vandenio srovės tyros
Ištroškę, saldžiai atsigėrė!

Išdžiuvęs upelis pabudo klony,
Pradėjo neužbaigtą šneką,
Sužiuro medeliai pakrantėm gležni,
O jis sau tik pliruškią ir teka...

Eug. Matuzevičius.

IŠ GETHĖS MINČIŲ

Gražumas visur laukiamas svečias.

Tie, kurie priešinasi ir ginčijasi, privalo retkarčiais pagalvoti, kad ne bent kokia kalba bent kam suprantama.

Ne visą, ką patirsi, tą ir suprasi.

JUOKAS

„Aš sakiau tau susišukuoti plaukus, Beti".

„Taip, mamyte, bes aš negaliu — Bobis žaidžia dantų gydytoją, tai nėra šukų pasilikusių su dantimis." — A. V.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikučiams.

KIŠKIO GUDRUMAS

(Pasaka)

Dažnai kiškis girdėdavo, kad kiti gyvuliai jį laiko kvailiu. Visokios kalbos vieną dieną jam įkyrėjo ir jis nuėjo pas Dievą prašyti proto.

Dievas kiškelį apžiurėjo iš visų pusių, nusišypsojo ir tarė:

— Eik sau, eik tu, nenuorama, Nori iš manęs dovanų, o man tai nieko neatneši. Klausyk, atnešk man pririnkęs bonką žvirblių, tada ir apie protą bus kita kalba.

Kiškis nusilenkė Augščiausiajam, pasiėmė bonką, nuėjo ant upelio kranto ir atsisėdęs pradėjo laukti.

Saulei leidžiantis, iš kažkur atskriido pulkas pilkaplunksnių atsigerti vandens ir pailsėti. Žinote žvirblius — tuoj kilo trukšmas, pradėjo jie tarpusavy pešiotis, ginčytis. Kiti netgi dar kiškį užkabino.

O šis sėdi sau ir murma:

— Taip... Bet ne... Negali buti... Tačiau... Ne, jokiu budu...

Vienas senas žvirblis nugirdo, kad kiškis kažką murma ir pasiteiravo:

— Ilgaausi, kas atsitiko?

— Aš galvoju, — atsakė kiškis.

— O ką gi tu galvoji?

— Aš galvoju, ar jųs visi sutilptumėt bonkon, ar nesutilptumėt. Nusprendžiau kad nesutilptumėt.

Žvirblis nusijuokė ir šuktelėjo į savo prietelius:

— Klausykit, šitas asilas mano, kad mes nesutilptume į šią bonką. Argi tai girdėtas dalykas?!

Žvirbliai sučirškė, pasiputė.

— Kaip tai nesutilptume, — šuktelėjo kai kurie. — Aiškus dalykas, sutilptume. Tu, kiški, prašom, iš musų nesijuok. Kur matęs, mes ne kokie piemenys. Mes sutilptume ne tik į šią, bet dar ir į mažesnę bonką.

Kiškis nusijuokė. Žvirbliai pasijuto visiškai įsižeidę.

— Tu nesijuok, kvaily! — subliovė vienas. — Štai, žiurėk!

Ir šmurkštelėjo bonkon. Paskui jį bonkon sulindo ir kiti žvirbliai. Kiškis, nieko nelaukęs, stryktelėjo, užkimšo letenėle bonką ir nuėjo su ja vėl pas Dievą.

— Štai, Galingasis, — tarė nusilenkdamas. — Žvirblių bonka net sausai prikimšta. Duok tad man proto, kad nebebučiau kaimynų pajuokiamas.

Dievas pažiurėjo, pažiurėjo ir pamojo ranka.

— Jei duosiu tau dar kiek proto, — nusprendė, — tai tu visą pasaulį augštyn kojom apversi. Žiurėk, su tuo protu, kurį tu turi, ir tai ką tu padarei.

Ir kiškiui daugiau proto Dievas nebedavė.

MALUNAI

Ant kalno malunas
Ketursparnis skrajoja,
Mala grudus galiunas
Miltai dulka, baltuoja...
Ten bus miltų daugiausia,
Ten bus duona gardžiausia....

Slėnyj yr' ežerėlis...
Kitas ten malunėlis
Dreba, barška ir kala —
Dieną, naktį jis mala;
Duos mums miltų per dieną
Šimtą purų, ne vieną.

Ks. Vanagėlis.

UPELIS

Už bažnyčios klonelis,
Už klonelio — upelis
Kuoskaidriausias ten plaukia,
Pasimatyt jus šaukia...

Tam upely mažytės
Plauko gražios žuvytės;
Lengva jums jas matyti,
Bet nelengva pavyti.

Ksaveras Vanagėlis.

PRIEŽODŽIAI

Girtas nieko prieš save nestato, pagirioms nė penkių nesuskaito.

Girtuokliui ir lašas yra brangus.

Gyriaus (pagyro) puodas netaukuotas.

Glaudus veršelis dvi karves žinda.

Yla lenda iš maišo.

Ylos maiše nepaslėpsi.

MĮSLĖ

Naktis deimantus pabėrė, žvaigždės rinko — nesurinko, mėnuo rinko — nesurinko, užėjo saulė ir surinko. — Kas?

Tragedija Po Ekspreso Ratais

Novelė — Išvertė Br. Vaikas.

— Kunige, — prašnabždėjo kalinys baltaplaukiui, šalia jo stovinčiam seneliui kunigui.— Noriu aš jums papasakoti vieną paslaptį, kurios anksčiau atidengti negalėjau. Buvau gaudomas ir priverstas slapstytis.

Kunigas maloniai pažiurėjo į pageltusį kalinio veidą ir raminančiai pratarė:

— Sakyk, sunau, viską. Viską neslėpdamas nieko. Tau bus geriau prieš mirtį, jei visomis paslaptimis pasidalinsi su kitais.

Kalinys nusikosėjo ir pratarė:

— Buvau pasirodęs Arnaso apylinkėje. Šerifas, buvęs mano senas pažįstamas, mane pažino ir man beliko gelbėtis nuo kartuvių, pasprunkant į netoli esantį tunelį. Aš pasislėpiau jame nuo persekiotojų.

— Slinkau pamažu pirmyn, prisiglaudęs prie šaltos, šlapios akmeninės sienos. Šalia manęs vingiavosi pora plačių blizgančių geležinkelio bėgių. Nutrintas jų paviršis, man persekiojamam kaliniui, blizgėjo kaip išdavimas ir aš bijojau į juos net pažvelgti.

— Buvau nuėjęs beveik iki vidurio tunelio, iki tos vietos, kur jis visas sukasi ir stovi ant šlapios, vandeniu persunktos žemės.

Paskui save aš palikau tunely pėdsakus. Aš buvau tą momentą bailys ir drebėjau del savo gyvybės.

Staiga tunely išgirdau menką dundėjimą. Iš abiejų tunelio galų kaž kas neaiškaus girdėjosi.

Vijikai!... Jei tai šerifas su savo žmonėmis, tai aš žuvęs...

Prisiglaudžiau prie sienos ir klausiau. Už kelių sekundų laisviau atsidusau. Tai tebuvo tik du traukiniai, kurie artinosi tunelio vidurio.

Pats tunelis buvo toks siauras, kad buvo pavojaus, jog traukinio vagonai gali mane sutrinti prie sienos. Man neliko nieko kito, kaip atsigulti šalia bėgių iš lauko pusės. Tai aš ir padariau.

Dundėjimas didėjo ir traukinys artinosi. Štai iš užsisukimo pasirodė dvi ugninės akys. Greitasis traukinys, žerdamas iš kamino tamsius dumus, susimaišiusius su raudonomis kibirkštimis, artinosi prie manęs.

Drebėdamas aš laukiau savo likimo. Ar užkabins traukinys mane, ar praeis nelietęs. Tai buvo baisios minutės, kurias turėjau pergyventi.

Garvežys, vilkdamas paskui save daugybę vagonų, jau artinosi prie manęs. Jaučiau aš garus, kurie kilo iš po garvežio apačios ir jaučiau jų šilumą.

Didžiulis dundėjimas užstelbė mano ausis ir garvežys pralėkė su vagonais viršum manęs. Aš, kaip negyvas, gulėjau ant žemės ir laukiau.

Laukiau paskutinio vagono praeinant. Tai buvo šiurpus momentas. Ar kuris vagonas neužkabins mane ir nesudaužys mano galvą į bėgius? Ar nepaliks iš manęs tik kruvą kruvinos mėsos?

Praeinant paskutiniam vagonui, iš jo aikštelės, iš užpakalio išvirto kaž kas juoda ir sunkiai nukrito ant bėgių.

Nustebęs, aš žiurėjau į tą juodą kruvą, kuri sujudėjo. Kaž kas pašoko ir suriko:

— Ach! Prakeiktoji! Aš iškritau kartu su tavimi!...

Klaikiai atsiliepė moteriškas balsas:

— Dabar aš prakeiktoji, o pirmiau tu mane vadinai deive ir numylėtine.

— Šalin, beprote, nuo manęs! — rėkė vyras. — Ko tu nori? Ko? Sakyk, greičiau!

Lyg piktas demonas spiegė šiurpiai moteris:

— Ar gi tu neatsimeni musų meilės pažadų? Ar gi tu neatsimeni savo pasižadėjimo?! Ar užmiršai tu savo žodžius: „Aš lauksiu tavęs iki mirties".

— Tai buvo senai ir aš be to buvau toks nepatyręs ir jaunas...

— Ką?! Tu jaunas?! — pakartojo moteris. — Tu prisiekei mane neužmiršti iki mirties.

Vyriškis tylėjo.

Moteris kalbėjo pykčio persunktu balsu:

— Niekše! Tu manei, jog turi turtus ir viskas jau gerai. Taip tu turi juos! Tau netruksta pinigų. Bet visa tai menka sulyginus su tuo, ko aš nustojau. Kas man atlygins už tuos 20 metų, per kuriuos aš kankinausi ir laukiau. Laukiau tavęs, tikėjau tavo priesaikai ir ką gi galų gale sulaukiau?!...

— Kitaip buvo negalima, — prabilo tyliai vyras ir atsigulė ant krutinės.

— Nebuvo!? — pakartojo ji. — Nebuvo!... Negalima!... Cha-cha-cha!... Del pinigų jis užmiršo visus prižadus.

— Klausyk, aš duosiu tau daug pinigų ir tu busi laiminga.

— Niekše! Pinigais tu neatlyginsi to, ką aš nustojau, laukdama tavęs ir dabar tavo atstumta. Kiek aš progų turėjau ištekėti, pasidžiaugti gyvenimu, bet aš laukiau tik tavęs...

Vyras tylėjo, o moteris tęsė toliau:

— O tu! Tu apsivedei su kita, įgavai turtą ir mane užmiršai! Ir kada aš, nesulaukdama tavęs, atėjau pas tave — tu norėjai dar mane nužudyti. Cha-cha-cha!...

Ji nusijuokė beprotišku juoku, kuris klaikiai nuskambėjo tuneliu.

— Tu dabar, turtuoli, drebi! Tau nepavyko tai! Tu ne tik neatsikratai manęs, bet ir pats žuvai!

Moteris vėl klaikiai-klaikiai nusikvatojo.

— Aš duosiu tau pini... — pradėjo vyriškis, bet moteris jį piktai pertraukė:

— Tylėk! Sakiau tau, pinigais tai neatlyginsi. Atmink! Niekuo tu neatlyginsi už dvidešimties mano geriausių gyvenimo metų sunaikinimą, tu suviliotojau! Tu mirsi kartu su manimi!

Kitame tunelio gale pasirodė iš priešingos pusės ateinantis traukinys. Jo prožektoriai nušvietė sėdinčius ir aš geriausiai pamačau, jog vyras buvo Irvingas, plieno trusto saviminkas, milionierius, o moteris — sena, susiraukšlėjusi, susikruvinusi ir baisi.

Ji pagrobė Irvingą už kaklo ir puolė į bėgius, kuriais ateina traukinys.

— Leisk! Dovanok! — rėkė baisiausiu balsu vyras. — Aš tau viską atiduosiu! Viską! Viską! Tik leisk! Leisk!...

Moteris, pamišusiai, rėkė:

— Cha-cha-cha! Baily! Staugk! Rėk! Melskis!... Tai atlyginimas už mane.

Abu žmonės grumėsi, grumėsi — gyventi ar mirti. Tai buvo baisios rungtynės ir abu dalyviai turėjo vienodų šancų. Vienas norėjo gyventi, o kita mirti.

Moteris jį pradėjo smaugti, nes Irvingas pradėjo šniokšti ir draskytis.

Milžinas garvežys perlėkė per virpančius paskutinėj agonijoj kunus ir nubėgo tolyn.

Aš pažiurėjau ten, kur įvyko ta tragedija. Ten buvo tik kruvinos mėsos gabalai išdraskyti į šalis.

Policijos komisaras, nedidelis juosvas senis, paspaudė kunigui ranką ir atidarė duris.

— Dabar mums viskas aišku, — kalbėjo komisaras. — Mes sukome iki šiol galvas del nepaprastos Irvingo mirties kartu su ta moteriške. Be nelaimingo sutapimo, kaip visi buvo įsitikinę, kartais gali buti ir kai kas daugiau. Geriau padarėm palaidoję juodu kartu. Apystovos perskyrė juos, o likimas vėl suartino.

JOJIMAS

Mes abu su broliu
užsisėdę žirgus
dumėm klampiu moliu,
minėm juodas dirvas.

Rarsvon aušron jojom,
saulėtekin skridom —
baltas sparnas mojo
per marias atbridęs.

Paskubėkim, broli, —
žirgai pučia garą,
pažiurėk į tolį —
Vytis gena arą...

Jojom žydrias dienas
žydint pinavijom.
Raitelius drąsiuosius
rausvos ugnys vijos.

Tai ne aistrų ugnys,
tai ne mergų lupos...
Bet drąsių brolelių
žirgai nesuklupo...

Jojom, broli, jojom —
mųs žirgai sušilo,
bet laisvi skrajojam
po Vilnijos šilus...

Antanas Virbickas.

S. L. A. REIKALAI

S.L.A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SPRINGFIELD, ILL.
SLA. 9-to Apskričio Piknikas

SLA. 9-tas apskritys rengia įdomų pikniką sekmadieny, rugsėjo 17 d., š. m., Zoo Parke, viena mylia nuo Graun fero. Bus visokių gėrimų ir užkandžių, taipgi visokių išlaimėjimų ir žaidimų. Bus geras orkestras, kuris gros visokius šokius. Reikės mokėti tik 5c. už šokį, arba šeši šokiai už 25c.

Bet svarbiausia šio pikniko įdomybė, tai kad pasižadėjo šiame piknike dalyvauti gerb. SLA. Iždininkas adv. K. P. Gugis iš Chicago, Ill., kuris pasakys susirinkusiems gražią pra kalbą, paaiškindamas kaip naudinga yra organizacija musų Susivienijimas. Vadinasi, tikimės turėti labai svarbų svečią-kalbėtoją ir visiems bus įdomu ir naudinga susipažinti su gerb. SLA. Iždininku ir išgirsti jo kalbą Susivienijimo reikalais.

Todel kviečiame visus vietos ir apylinkės SLA. narius ir visus geros valios lietuvius atsilankyti į šį SLA. 9-to apskričio pikniką. Visi turėsime progos smagiai laiką praleisti, pasilinksminti, su savo pažįstamais ir draugais susitikti ir maloniai pasikalbėti, tyru oru pakvėpuoti. Iš anksto galime visus užtikrinti, kad kiekvienas atsilankęs į šį musų pikniką džiaugsis ir bus dėkingas SLA. 9-tam apskričiui, kad tokį linksmą ir naudingą pikniką surengė.

Visus nuoširdžiai užkviečia atsilankyti į pikniką SLA. 9-to apskričio Valdyba.

Petras Rauktis,
SLA. 9-to apskr. sekret.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

GRAND RAPDIS, MICH.
Iš SLA. 42 Kp. Susirinkimo Ir Kit Kas

SLA. 42 kp. susirinkimas įvyko 3 d. rugsėjo Šv. Jurgio dr-jos salėje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., p. P. Medelinskas. Atlikus kitus reikalus, priimta viena nauja narė, K. Drungilienė. J. Martinkevičia, senasis, persikėlė iš SLA. 60 kuopos į šią kuopą. J. Martinkevičia, jaunasis, persikėlė iš jaunuolių į suaugusių skyrių. Pikniko rengimo komisija išdavė raportą, iš kurio pasirodo, kad nuo pikniko liko pelno $11.33. Piknikas reikia skaityti pilnai pavykusiu, nes nedarbo laiku dar ir pelno pavyko padaryti. Pikniko rengimo komisijai ir rengėjams, varde kuopos, tariu nuoširdų aiču.

Lankėsi Žymus Svečiai

Šiame mieste lankėsi iš Chicagos SLA. narys, Illinois valstijos advokato pagelbininkas, advokatas Charles P. Kal-Kazlauskas su moteria. Taipgi lankėsi Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos sekretorius Dr. G. I. Bložis su moteria. Jie užvažiavo pas SLA. darbuotoją, p. A. J. Bernotą. Buvo malonu su svečiais praleisti laiką ir pasikalbėti apie įvairius dalykus.

P. Greičaitis.

BURNSIDE, CHICAGO, ILL.
Iš SLA. 63 Kp. Susirinkimo

SLA. 63 kuopa laikė mėnesinį susirinkima 1d. rugsėjo, Tuley Parko svetainėje, 90 St. ir St. Lawrence Ave. Susirinkime dalyvavo nedidelis skaitlius narių.

Kaip paprastai dabartiniuose laikuose, susirinkimai buna ramųs, be jokių bereikalingų užsipuldinėjimų, taip ir šis susirinkimas buvo ramus. Svarsty ta kuopos ir SLA. liečianti reikalai. Paaiškėjo iš finansų sekretoriaus pranešimo ir ligonių lankytojų raporto, kad kuopa turi du ligoniu: Kazys Varanius randasi apskričio ligoninėje, kuriam lankytojais paskirti O. Mockienė ir M. Stankevičius. Geistina butų, kad ir kiti nariai atlankytų buvusį musų iždininką. Antras ilgonis — J. Filipavičius, kuris serga savo namuose, 10506 Edbrooke Ave. Jo lankytojais yra K. Saplis ir J. Laurutėnas.

A. a. J. Buinis.

Finansų sekretorius pranešė, kad 63 kp. narys, J. Bunis, netikėtai numirė 24 d. rugp. Kad pagerbus numirusį narį — pirmininkas, P. J. Kučinskas, paprašė narių vienai minutei atsistoti. Taip pat praneša, kad velioniui, J. Buiniui, kuopa sudėjo gražų gyvų gėlių vainiką.

Svarstėme Apie Naujus Apdraudos Skyrius

Buvo plačiai svarstyta iš „Tėvynės" 1 d. rugsėjo kaslink įvedimo SLA. naujų skyrių apdraudos. Po plataus diskusavimo, susirinkimas priėjo prie sekamos išvados: pirmiaus nariai norėtų matyti paskelbtą Įstatų Komisijos projektą tame reikale, o paskui jau diskusuoti ir gvildenti tuos dalykus, nes paprasti-eiliniai nariai nėra įstatų rašytojai ir toki svarstymai nėra galimi.

Paskola Bedarbiams

Kuopos keturi bedarbiai nariai prašė paskolos apsimokėjimui duoklių. Nutarta išpildyti narių prašymą, ištyrus reikalingumą paskolos šauktis prie Centro, kad butų suteikta paskola apsimokėjimui duoklių.

Išvažiavimo Kom. Raportas

Komisija išvažiavimo, kuris buvo 20 d. rugp. Dambrausko uky, Willow Spring, Ill., šidavs raportą. Iš raporto paaiškėjo, kad išvažiavimas pasisekė. Susirinkimas pareiškė padėkos žodį rengėjams ir komisijai: P. J. Kučinskui, A. Teličėnui, J. Aleksandravičiui ir J. Klonienei ir išvažiavimo darbininkams: M. Bertulienei, J. Kumetai, M. Atkui, B. Barniškiui ir J. J. Labženičiui. Taip pat pa ačiuota O. Jasaitienei už dovaną — du gražiu paukšteliu.

P. Pivorunas.

KEENE, N. H.
Susilaukėm Naujos SLA. Veikėjos

Rugsėjo 2 d. apsivedė p-lė Ona Rudzinskaitė, SLA. 184 kp. urašų raštininkė su Andrium Dėdinu iš Grennfeield, Mass. Vestuvės buvo pas gerbiamus Praną ir Oną Naginius, Pine St. Susirinko jaunavedžių artimi draugai ir giminės. Jaunieji gerai visus pavaišino gardžiais pietais ir alučiu. Šeimininkės buvo: Ona Naginienė, Petronė Kriaučiunienė ir p-lė L. Keršiutė.

Jaunavedžiai ketina apsigyventi Grennfrield, Mass.

P-as A. Dėdinas dirba kaipo virėjas valgykloje.

Linkime jaunai porelei kolai mingiausio gyvenimo. Labai butų malonu girdėti, kad ponia Dėdinienė prirašytų prie SLA. 297 kp. savo mylimą Andriuką. Jis kaipo jaunas energingas vyras pagelbėtų kuopai veikime. SLA. 297 kuopai reikalingas tokis darbuotojas, kuris galėtų prie veikimo paraginti ir senesnius kuopos darbuotojus.

S. J. K.

CICERO, ILL.
SLA. 301 Kuopos Narių Dėmesiui

Vasaros karštos dienos jau praėjo ir pasibaigė pasilinksminimai tyrame ore. Laikas jau ruoštis prie žieminių paren gimų, prie veikimo svetainėse, ruošiant kulturingas pramogas meno ir pasilinksminimų srity, tuomi suteikiant sau ir visuomenei kulturinės naudos ir sma gumo. O to lengvai galėsime pasiekti, jei visi nariai įdomau sis organizacijos reikalais, visi lankysime kuopos susirinkimus ir tokiame veikime kooperuosime.

Pirmiausia mųs visų pareiga yra padidinti savo kuopą na riais, sustiprinti finansiškai, nes finansai lošia svarbią rolę ir visuomeniniame veikime. Pa galiau, ir SLA. Seimas jau netoliausia, butinai reikėtų kuopai delegatus pasiųsti į Seimą, o tas nemažai lėšuoja. Todel reikalingas visų narių pasišventimas ir atsidavimas organizacijos reikalais veikti ir jei tik visi nariai sutartinai dirbsime, tai visos kliutys bus lengvai nugalėtos, visi nedatekliai bus papildyti.

Kaip visiems žinoma, turėjome išvažiavimą su SLA. 6-tu apskričiu. Bet šis išvažiavimas nedavė jokio pelno ir serijų laimėjimas tapo atidėtas, vadinasi pradžia padaryta ir iš laidos padengtos, dabar reikia tik energingai visiems pasidarbuoti. Tokiam darbe reikalinga visų narių pritarimas ir parama, o geros pasekmės išanksto užtikrintos. Visi nariai turi lygias teises organizacijoj, kuomet serga gauna pašelpą, sergančius kiti nariai lanko ir visu kuo gelbsti nelaimėn patėkusius savo draugus-brolius. Visiems teikiamas lygiai draugingas patarnavimas. Bet ar visi nariai lygiai tą patarnavimą supranta ir įvertina? Ar visi nariai stengiasi atsilyginti organizacijai už tai savo pareigas atlikdami? Visai ne ir dar kartą ne!

O kaip smagu butų dirbti organizacijos ir visuomenės labui, jei visi nariai eitų išvieno ir nuoširdžiai dalyvautų tame veikime! Butų galima didžiausius darbus nuveikti. Bet dabar didelė didžiuma narių laikosi tokio nusistatymo: „Aš užsimoku savo duokles, tai dau giau nieko iš manęs nenorėkite". Tokio nusistatymo laikosi tik tinginiai, apsileidėliai, kurie gyvenimu neįdomauja. Turėtume atminti, kad kiekvienas kulturingas ir visuomeniai gyvas žmogus gyvena ne vien tam, kad pavalgyti ir išsimiegoti, bet kad ką nors naudingo sau ir kitiems veikti, kad dvasinį pasitenkinimą gauti. Jei tokis nusistatymas butų buvęs praktikuojamas visų Amerikos lietuvių, tai šiandie netik to paties musų Susivienijimo neturėtume, bet ir Amerikos lietuvių, kaipo tokių, jau senai nebut buvę.

Šitai čia sakau ne vien musų kuopos nariams, bet aplamai visiems tiems SLA. nariams, kurie pasitenkina vien duoklių užsimokėjimu į organizaciją, ir mano, kad jie kam nors tuomi gero padaro. Turėtume atminti, kad musų Susivienijimas yra vienintėlė tokios rųšies ir taip galinga lietuvių organizacija visame pasauly. Tai tikra lietuvių tvirtovė, kuri tik lietuviams ir jų reikalams tarnauja. Jei visi SLA. nariai savo organizacjos auklėjimą butų supratę ir šiandie suprastų taip, kaip aš čia nurodau ir kaip veiklieji organizacijos nariai supranta, tai šiandie turėtumem 100,000 narių.

Prašau visus SLA. 301 kuopos narius stoti darbam ir padvigubinti savo kuopą nariais. O ant galo padarykime bent tiek, kad atlygintume bolševikų padarytas skriaudas ir mųsų Susivienijimas kaip buvo, taip ir bus galinga Amerikos lietuvių tvirtovė.

K. P. Deveikis.

GARY, IND.
Iš SLA. 284 Kuopos Susirinkimo

SLA. 284 kuopos susirinkimai įvyksta pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. popietų, Parapijos Svetainėje, 15th Ave. ir Lincoln St. Šiuomi noriu atkreipti visų SLA. 284 kuopos narių domę į tai, kad labai svarbu lankyti kiekvieną kuopos susirinkimą, nes dabar prasideda svarbųs darbai organizacijos reikalais. Kas susirinkimą kįla naudingų sumanymų organizacijos pagerinimui ir jos plėtimui.

Pavyzdžiui, praeitas SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimas nutarė pasiulyti įvedimą Susivieinijime naujų apdraudos skyrių, butent: išmokamosios ir taupomosios apdrauos skyrius. Laiku ir vietoje „Tėvynės" Redakcija paragino kuopas ir narius, kad savo susirinkimuose apsvarstytumem kokios rušies apdrauda SLA. nariams labiausiai pageidaujama ir ar aplamai naujų apdrudos skyrių įvedimo Susivienijime nariai nori.

Šį reikalą SLA. 284 kuopos laikytame rugsėjo 3 d. susirinkime pirmininkas savo pranešime nariams priminė ir paaiškino taupomosios ir išmokamosios apdraudos reikšmę ir tuojaus pasirodė, kad yra nemaža narių, kurie pageidauja tokių naujų apdraudos skyrių įvedimo Susivienijime. Pagaliau prieita prie to, kad išrinkta komisija iš trijų narių, butent J. Paškauskas, A. Mališauskas ir J. A. Grakey, kad tie trys nariai sužinotų kuodaugiausiai faktų apie tokių naujų apdraudos skyrių įvedimą Susivienijime ir kad galėtų nariams nuodugniai tuos reikalus paaiškinti sekamuose susirinkimuose.

Labai aiškiai pasirodo, kad įvedimas išmokamosios ir taupomosios apdraudos butų naudingas SLA. nariams ir pačiai organizacijai. Daugelis SLA. narių turi mažą pasitikėjimą bankams ir todel jie galėtų rasti saugią vietą savo pinigams organizacijoj. Toliaus, tokių skyrių įvedimas butų naudingas lietuviams jaunuoliams, kad po tam tikro laiko, reikalui esant, jie galėtų pasiskolinti pinigų iš savo apdraudos. Jei tokia išmokama apdrauda butų galima įvesti 15 ar 20 metų laikotarpiui, tai butų labai naudinga SLA. nariams. Tai butų užtikrintas pinigų taupymas. Viskas ko nariai pa geidauja, tai daugiau aiškumo šiuo reikalu.

J. A. Grakey,
SLA. 284 kp. komisijos narys.

AKRON, OHIO.
Svarbus SLA. 354 Kp. Nutarimas.

SLA. 354 kuopa savo susirinkime rugsėjo 3 d. nutarė surengti balių naudai pastatymo paminklo žuvusių lakūnų Dariaus ir Girėno, pagerbimui. Šiam reikalui išrinkta komisija ir trumpai aptarius prieita išvados, kad tokis parengimas turėtų įvykti „Dėkų Dieną", lapkričio 30 d.

Prašome prisidėti prie šio darbo visus Akrono lietuvius. Butų malonu, kad dalyvautų visos draugijos ir kliubas ir padėtų išpildyti programą. Ypatingai prašoma neatidėliojant prie šio darbo prisidėti SLA. 178 kuopą ir kitų organizacijų kuopos. Butų naudinga, kad visos draugijos išrinktų atstovus prisidėti prie šio parengimo iš pat pradžių.

Remkime visi šį gražų užmanymą. Tolimesnę šio musų darbo eigą pranešime vėliau.

J. V. Ramoška, koresp.

NEKROLOGIJA

BRIDGEPORT, CONN.
A. a. Povilas Sapiega, SLA. 51 Kuopos Narys

A. a. P. Sapiega numirė budamas 47 metų amžiaus, po trumpos ligos gal del nepavykusios jam padarytos operacijos ant žarnų. Jis staiga numirė rugsėjo 3 d.

A. a. Povilas Sapiega paeina iš Lietuvos, Siuvainių kaimo, Kupiškio valsčiaus, Panevėžio apskr. Amerikoje gyveno apie 27 metus. Buvo vedęs. Dideliame liudėsy paliko savo moterį Mortą, dukterį Jozefiną, brolį Augustą, seserį Oną Vanagienę, kurie gyvena Bridgeport ir seserį Emilę Krausienę, gyvenančią Lietuvoje.

Velionis P. Sapiega buvo narių SLA. 51 kp., L. Jaunų Vyrų Draugijos ir L. Apšvietos Draugijos. Minimos draugijos suteikė draugišką nariui paskutinį patarnavimą jo kuno palaidojimo laike — susirinko skaitlingas draugų burelis atsisveikinti su velioniu paskutiniu kartu.

A. a. Povilas Sapiega, budamas draugingo apsiėjimo žmogus, susidarė ir turėjo nemaža artimų draugų, nors velionis savo asmeninį gyvenimą pergyveno gana įvairiai ir ban guotai bei del save blėdingai.

Palaidotas rugsėjo 6 d. Lai buna jam lengva poilsio vietelė. O likusiai jo šeimai išreiškiam širdingą atjautimą jųjų liudėsio vaalndoje.

A. Sapiega,
SLA. 51 kp. narys.

PHILADELPHIA, PA.
A. a. Jokubas Matulis, SLA. 10 Kp. Narys

Rugpiučio 2 d. pasimirė S. L. A. 10 kp. narys-pirmininkas, a. a. Jokubas Matulis. Dokumentai parodo, kad velionis prie S. L. A. prisirašęs 25 d. sausio, 1884 metais, tais laikais, kai nariai Centro numerių dar neturėjo. Kaipo tokiam senam na riui, savu laiku, prisiėjo kovoti dar su kunigais, kai šie norėjo SLA. užkariauti ir savo naudai pasiglemžti. Vadinasi, velionis buvo eilėje tų senų mu sų organizacijos veteranų-darbuotojų, kuriems prisiėjo SLA. tverti ir su išlaukiniais priešais kovoti.

Velionis palaidotas rugpiučio 5 d. šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. J. Matulis numirė nuo karščio, nes turėjo didelį kraujo spaudimą, tai pasitaikius karštam orui — neišlaikė.

Velionis J. Matulis buvo virš 70 metų amžiaus. Philadelphijoje išgyveno virš 50 metų. Dideliame nuliudime paliko savo moterį, Antaniną Matulienę ir du jaunus sunus bei dvi dukteris, kurios yra jau suaugę.

Velionis vedė gražų šeimyninį gyvenimą. Be to viešame gyvenime jis buvo stambi figura Philadelphijos organizacijose. Velionis buvo teisingas ir, mažai kam pataikaudavo. Jis visuomet turėjo ganėtinai drąsos ir atvirumo išsireikšti įvairiuose klausimuose taip, kaip jam ištiesų išrodydavo. Tik paskutiniais laikais jisai veikė jau nedaug iš priežasties senatvės.

Velionis buvo vienas iš kurėjo šv. Antano pašelpinės draugijos, kuri suorganizuota 24 d. kovo, 1891 m., ir prigulėjo prie jos iki pat mirties be jokios pertraukos. Tai nėra paslaptis, kad ši draugija, savu laiku, bu vo viena iš turtingiausių Philadelphijoje. Ši draugija dabar yra sujungta su Tautišku Pagelbiniu Kliubu.

Velionis taipgi buvo vienas iš kurėjų pirmos lietuvių paskolos bendrovės, kuri suorganizuota balandžio mėn., 1901 m. Šioje bendrovėje velionis dirbo iki pat mirties. Buvo jos prezidentu, vice-prez. ir per paskutinius 15 metų direktoriu. Jo laidotuves dabino puikus nuo bendrovės valdybos vainikas.

Šalininkai organizuoto veikimo ilgai minės velionį J. Matulį kaipo naudingą asmenį, ku ris praeity daug prisidėjo prie subudavojimo ir palaikymo įvairių organizacijų, kur įvairių pakraipų darbininkai turėjo finansinės paramos.

Lai buna a. a. J. Matuliui lengva ilsėtis šios šalies šaltoje žemelėje. Jo pradėtąjį darbą toliau tęs jaunesnėji gentkartė.

Feliksas Linkus,
SLA. 10 kp. sekr.

LEE PARK, PA.
A. a. Juozas Gecevičius, SLA. 68 Kp. Narys.

Rugpiučio 23 d., kasyklose, staiga numirė a. a. Juozas Gecevičius. Velionis paėjo iš Lietuvos, Kauno rėdybos, Skirsnemunės parapijos. Amerikoje išgyveno 37 metus. Dideliame nuliudime paliko savo moterį, Moniką ir penkis vaikus: Marę, Juozą, Florencę, Josefiną ir Benediktą, taipgi brolius: Baltrų, kuris gyvena Škotijoje, Kazį — Bostone ir seserį Oną, gyvenančią Bridgeport, Conn.

Velionis palaidotas su bažny tinėmis apeigomis šv. Marijos kapinėse, Hanover Township, 26 d. rugpiučio.

Ilsėkis, Juozai. Lai tau buna lengva šios šalies šaltoji žemelė.

Draugas.

S. L. A. KALENDORIUS
KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

SAN FRANCISCO, CAL., SLA. 106 kp. šokiai įvyks rugsėjo 30 d., lenkų svetainėje, tarp 22nd ir Shatwell Sts. Pradžia 7:30 val. vakare. Kviečiame visus lietuvius į šį parengimą atsilankyti. Visi turėsime smagaus laiko. Įžanga tik 40 centų ypatai. Bukite patys ir pakvieskite savo pažįstamus bei draugus atsilankyti. Visi busite patenkinti.

—o—

SPRINGFIELD, ILL. — 9-tas apskritys rengia šaunų pikniką sekmadieny, rugsėjo 17 d., Zoo Parke, viena mylia nuo Graun fero. Bus visokių gėrimų ir užkandžių, taipgi visokių išlaimėjimų ir žaidimų. Geras orkestras gros visokius šokius. Pasakys SLA. reikalais prakalbą SLA. Iždininkas adv. K. P. Gugis iš Chicago, Ill. Kviečiame visus atsiankyti į šį nepaprastą SLA. 9-to apskričio pikniką ir tyrame ore linksmai ir naudingai sekmadienio popietį praleisti. Visus nuoširdžiai kviečia SLA. 9-to apskričio Valdyba.

Polemika ir Kritika

ATSAKYMAS G. LEVIŠAUSKUI

Netiesa kad aš SLA. 124 kuopoje keliu betvarkę ir nieku nepamatuotai šmeižiu kuopos finansų sekret. J. Sekį ir kuopos viršininkus, kaip G. Levišauskas, kuopos pirmininkas savo korespondencijoje, tilpusioje „Tėvynės" Nr. 32-ram yra padaręs man užmetimus ir neteisingai nušvietė kuopoje skandalingą padėtį. Kad betvarkė ir demoralizacija kuopoje yra, tai nepaslaptis, bet atsakomingais žmonėms už betvarkę yra patys kuopos viršininkai politikieriai, o ne aš ir Januškevičius. Šitą savo pareiškimą darydamas vaduojuosi faktais, kurinos čia patiekiu, nes mane prie to privedė pats kuopos Pirmininkas G. Levišauskas, kuris yra vienas iš tų, kurie kuopoje betvarkę ir skandalus vykdo/ sauvaliaudami ir politikaudami bei SLA. Konstitucijos įstatymus neigdami.

FAKTAI

Per du metu aš buvau kuopos pirmininku, kuopoje buvo pavyzdingiausia tvarka, sutikimas narių, aktualus veikimas, kuopos finansinė padėtis, nepaisant ekonominio krizio, buvo gera. Buvusį deficitą kuopa išlygino ir savo išde arti du šim tu dolerių pinigų turėjo. Politikos kuopoje, intrygų provokuojančių narių nesutikimus, ginčus, nebuvo. Narių teisės nebuvo uzurpuojamos. Šitus faktus niekas negali nuginčyti, kuopos nariai patvirtins.

Pagaliau, mano antrų metų pirmininkavimo laiku, teko man ir kitiems kuopos nariams pastebėti tulus kuopos narius politikaujančius ir intrygaujančius prieš narius: J. Januškevičių Sr., ir J. Januškevičių Jr; intrygavime aiškiai pasirodė kuopos sekr. J. Sekys ir organizatorius P. Labanauskas, kurie man pakartotinai sakė, kad Januškevičiai neteisingi, kad jie daro žalą Susivienijimui ir jo nariams. Aš prašiau įrodyti kur ir kokiu budu Januškevičiai Susivienijimui ir jo nariams padarė skriaudą, bet pp. Sekys ir Labanauskas atsisakė faktus priduoti, bet jie man aiškino, kad Januškevičius Jr. paėmė aplikaciją iš J. Ivanausko sunaus ir įstojimo narinę mokestį, nė aplikaciją, nė pinigus SLA. Centrui nepasiuntė. Tokį įtarimą girdėdamas, pareikalavau prirodyti, jei yra faktas, kad priduotų skundą prieš kaltinamus su visais faktais. Bet J. Sekys ir P. Labanauskas to nepadarė, tačiau ragino mane, kad kuopos narių susirinkime leistau jiems padaryti pareiškimus. Aš atsisakiau jiems žodžiais be prirodymo faktais padaryti ataką prie Januškevičius ir kuomet bandė J. Sekys ir jo kolega P. Labanauskas atakuoti narius, Januškevičius, įtartinais žodžiais šmeižti, paprašiau, kad savo pareiškimus įrodytų.

Bešališkumo laikydamasis, neleisdamas J. Sekiui ir Labanauskui asmeniško keršto motyvais paniekinančiai iškolioti Januškevičnis, nepatikau savo draugams J. Sekiui ir P. Labanauskui ir jųjų šalininkams, G. Leišauskui, Kiaušui, tačiau P. Labanauskas ir J. Sekys vėliau man prisipažino, kad jie prirašė Ivanausko vaiką prie Susivienijimo, pasiuntė jo aplikaciją ir pinigus Centrui, bet sekr. P. Jurgeliutė grąžino pareikšdama, kad Ivanausko vaikas jau metas laiko apdraustas, kad antrą kartą jį apdrausti negalima. (Vis tik keistą tvarką p. Čekanauskas aiškina, kad nariai prirašomi prie SLA. 124 kuopos net be šios kuopos finansų sekretoriaus žinios. Tuo tarpu SLA. konstitucija nurodo, kad nariai į SLA. gali buti priimami tik kuopų susirinkimuose narių balsavimu. „Tėv". Red.). Tada buvo likviduotas Januškevičių nusikaltimo suktybės klausimas. J. Sekys ir P. Labanauskas nusimalšino.

Likvidavus pirmą nemalonų incidentą, nesitikėjau, kad panašus dalykas įvyks ir sudrums ramųjį kuopos narių gyvenimą ir gerą santikiavimą. Bet ant nelaimės man teko buti kandidatu į SLA. Pild. Tarybos Sekr. urėdą, prasidėjo nominacijos ir rinkimai, kartu prasidėjo ir naujos intrygos ir politika. Kadangi buvau labai geruose santikiuose su p. J. Sekiu, nesitikėjau, jog jis bus antipatiškas mano kandidaturai, kad pradės intrygas ir politiškais sumetimais, taps mano neprietelius. Tačiau greta politiškų intrygų, atsirado ir asmeniško keršto delto, kad aš atsisakiau leisti p. Januškevičius nepamatuotai atakuoti, kad vėliau, sudraudžiau p. J. Sekį už įtartinų gandų platinimą ir tuo budu ginčų ir nesutikimų kėlimą narių tarpe

KITAS KONFLIKTAS ĮVYKO.

Man nedalyvaujant gruodžio mėnesy. narių susirinkime laike valdybos rinkimų iš priežasties to, kad reikėjo apleisti susirinkimą ir laiku pributi į karo veteranų ligoninę, pasakiau nariams, kad nekandidatuoju į kuopos pirmininką, išsirinkite kitą. Taigi, renkant viršininkus, tapo išrinkti tris nauji viršininkai suspenduoti: pirm. G. Levišauskas, eilinis narys ir du buvę kuopos viršininkai 1932 m., Ona Šolienė ir A. Šolis į seniau jų užimamas valdybojė vietas: protokolo raštininkė ir iždo globėju. Šis netaktas įvyko delto, kad finansų sekret. J. Sekys užslėpė šitų trijų narių (jo draugų), suspendavimą nuo kuopos narių. Reiškia, sužiniai, sauvališkai p. J. Sekys melavo ir

paneigė SLA. konst. įstatymus traktuojančius kvalifikacijas ir teises renkamų viršininkų kuopai.

Sausio mėn. susirinkime pirmininkaudamas, kuomet buvo padarytas protestas, kad nelegališkai išrinkti suspenduoti nariai viršininkais butų atmesti, aš juos įvesdinti negalėjau nelaužydamas konst. įstatymų ir nepatekdamas po bausme kaipo pirmininkas, kurio pareiga įstatymus pildyti ir žiurėti, kad nariai pildytų. Kilo didelis trukšmas, gavau labai daug išbarti nuo J. Sekio ir jo kolegų, kurie į susirinkimą atėjo organizuoti ir nusistatę priversti mane naujus viršininkus įvesdinti nepaisant to, kad nelegališ kai išrinkti. Neradęs rodos, negalėdamas numalšinti kilusį triukšmą ir ginčus bei grasinimus man ir nariams besipriešinantiems trijų viršininkų įvesdinimui, susirinkimą paleidau. Vas. mėn. atsiųstas SLA. Prezidento įgaliotinis p. S. J. Vitaitis (buv. laikinas SLA. Sekr.) ištyrė dalyką ir rado tris viršininkus suspenduotais, tačiau jis juos įvesdino ir skandalas buvo likviduotas.

(Kitus visus p. Čekanausko „faktus" išleidžiame, nes SLA. organui negalima skelbti inkriminuojančius įtarinėjimus ir pludimus kitų SLA. 124 kuopos veikėjų adresu. Tokius dalykus skelbti SLA. organe butų netik nepadoru, bet net galima atsidurti teisme taip inkriminuojančius įtarimus įvardinteims asmenims skelbiant. Pagaliau, p. Čekanauskas turėtų nusimanyti, kad SLA. organas negali buti tokios rušies laikraščiu, kuriame galima butų visiems žinomus faktus tendencingai iškraipyti, SLA. viršininkus ir veikėjus niekinti ir plusti, organizacijos padėtį visokiais išmislais falsifikuoti, kaip kad jam leidžiama laisvai daryti neatsakomingoje pašalinėje spaudoje. Bet svarbiausiai p. Čekanausko žodžiui tikėti negalima delto, kad jis net šioje savo polemikoje tendencingai iškraipo faktus ir visą reikalą augštyn kojomis apverčia. net Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokole pažymėtu SLA. 124 kuopos valdybos rinkimų reikalu. Jam nesvarbu Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokole pažymėti faktai, jam nesvarbu, kad Pildomoji Taryba nutariusi pareikšti griežtą papeikimą jam ir jo kolegoms už nepamatuotą kabinėjimąsi su skundais, jis tą visą reikalą savotiškai aiškina ir faktus augštyn kojomis apverčia ir tiek. Jis, mat, vienas teisingas ir viską reiškia, o kiti — tai jam nesvarbus žmonės, net visa SLA. Pildomoji Taryba nieko nereiškia jo „teisingumui". Ant kiek p. Čekanauskui rupi teisybė ir taikus sugyvenimas kuopoje, tai užtenka to, kas šioje musų pastaboje pasakyta. Prie šito dar pridėjus jo ir jo kolegų prieš buvusį laikiną SLA. Sekretorių skundą, kurį Pildomoji Taryba vienbalsiai atmetė su papeikimu skundėjams ir pagaliau priminus jo nuolatinius pašalinėje spaudoje šmeižtus, koliones ir visokius pikčiausius išmislus SLA. viršininkų ir veikėjų niekinimui ir organizacijos reikalų falsifikavimui, tai ir bus aišku kiekvienam, kad turime reikalą su tokiu trukšmadariu, kuriam teisybė, teisėtumas ir skaitymasis su faktais yra svetimi dalykai. Kaip tad galima tikėti, kad tokis žmogus pamatuotai įtaria net sunkiais prasižengimais kitus asmenis?

Todel lai nepyksta p. Čekanauskas, kad jo asmeninių santykiavimų su kitais SLA. 124 kuopos veikėjais istorijas, įvairių skandalų atidenginėjimus ir inkriminuojančius asmenų įtarimus šioje polemikoje apleidžiame ir paliekame tik tas vietas, kurios atsako į p. Levišausko tilpusį „Tėvynėje" rašinį. Spausdinint viską, ką p. Čekanauskas prirašė šioje savo polemikoje, užimtų arti visą „Tėvynės" puslapį. **„Tėv." Red.).**

Tatai iškėlus visus čia pažymėtus skandalus viešumon, J. Sekys, jo draugai viršininkai kuopos, pirm. G. Levišauskas ir organiz. P. Labanauskas nusprendė atkeršinti man ir Januškevičiui už numaskavimą viršininkų skandaligų darbelių. Kerš to ir politikos sumetimais, slaptai surengė konspiraciją (aklai-negudriai) apkaltinti mane ir Januškevičių ir nubausti suspendavimu, atėmimu iš mųs balsų, kad negalėtume viską kuopos nariams išaiškinti neturėdami balso, kad tokiu budu atkeršinus man ir Januškevičiui už iškėlimą skandalingų dalykų; prie to, dar kaip teko patirti, politiška tendnecija yra, kad suspenluojant mane, pastatyti mane į tokią padėtį, indant sekamais rinkimais Pildomosios Tarybos aš negalėčiau kandidatuoti į SLA. Centro Sekret. urėdą kaipo suspenduotas. Tatai man ir Januškevičiui nežinant, nebunant susirinkime kuopos iš priežasties to, kad reikėjo dalyvauti VVS. skyrių atstovų konferencijoje 11 d. birželio, 1933 m., be skundo akto padavimo, be pranešimo mums, jog busime kaltinami, visai priešinga SLA. konstitucijos įstatymams procedura, prigavingu, konspiratyvišku budu, klastingai tris kartus pervariant narių balsavimą, nepaisant narių protestų ir konst. įstatymų, tvarkos, nutarė ir apkaltino mane ir Januškevičių ir suspendavo.

Bet šita konspiracija iškilo viešumon, narys K. Balskus rugp. 13 d. išaiškino viską. Šiame slsirinkime buvo patiekti skundai Čekanausko ir Januškevičiaus prieš sauvališkus kuopos viršininkus, bet buvo atmesti, ne kuopos nariai atmetė, bet viršininkai su pagelba savo „leitenantų" 6 balsais prieš 3 (Skundas buvo ne vietoj, nes sulig SLA. konstitucijos patvarkymo, kuomet narys jaučiasi neteisingai ar neteisėtai apkaltintų ir nubaustu, tai jis privalo konstitucijoj nurodyta proredura apeliuoti į augštesnes SLA. instancijas, o ne skundais prieš kitus narius save ginti. Bet p. Čekanauskas su savo kolegomis yra žinomi kaipo drąsųs meisteriai visokių skundų. **„Tėv." Red.).** Susirinkime narių buvo 31, balsavo tik 9, kuopos nariai daugumoje atsisakė balsuoti ir tuomi paneigti konst., diktatura viską nulemia, tai viena. Antra, juk nariams pirm. G. Levišauskas pasakė grasinančiai, kad kurie kritikuos ar smerks viršininkus, bus jie visi suspenduoti, arba iš Susivienijimo išmesti.

Tai tokia istorija iš skandalingų įvykių ir betvarkės. Toki faktai. Bet G. Levišauskas savo straipsnyje visai kitą medalio pusę rodė, melagingai viską aprašė, nepamatuotai įtardamas mane kaltina ir mano suspendavimą aiškina. Byla nebaigta, gal ši byla baigsis Conn. Valst. Apdraudos Departamento Komisionieriui tardymą darant, ar teisme, ateitis parodys kaip viskas įvyks, kaip SLA. Pild. Taryba į šiuos skandalus atsižvelgs, jai viskas bus žinoma, SLA. Prezid. S. Gegužis turi faktus savo rankose. Vienas Dalykas aišku, tai kad nariai ilgiau skandalus Susivienijime netoleruos, trauks atsakomybėn kaltus viršininkus. Faktai ir teisybė, dokumentai randasi pas mane ir Januškevičių.

V. M. Čekanauskas.

J. SEKIO, G. LEVIŠAUSKO IR P. LABANAUSKO PAREIŠKIMAS

Labai dėkojame „Tėvynės" Redakcijai už suteikimą p. V. M. Čekanausko polemikos nuorašo, tai sykiu ir mes galėsime pasisakyti. Stengsimės užkliudytų asmenų neužgauti, nesikolioti ir nebutų dalykų nerašyti.

Rašysime paeiliui, taip kaip p. V. M. Č. rašo.

V. M. Čekanauskas sakosi nekelia SLA. 124 kp. betvarkės ir jog dabart. 124 kp. pirmininkas „politikuoja" ir SLA. įstatymus „neigia", bet jog tas pirm. G. Lev. str. „Tėv." nr. 23 ir parodo kas politikuoja ir kas neramumus 124 kp. daro; jog tas pirm. str. buvo tik keliais žodžiais atsakymas į V. M. Č rašinius svetimoje spaudoje („Am. Liet."), o kiek buvo neatsakyta, nes nėra nei vieno „A. L." numerio, kuriame V. M. Č. neprirašytų šmeižtų, pav. kad ir iš buvusio SLA. 4-to apskr. pikniko. Jis nesuvaldomo karščio pagautas ir nepalaukęs pikniko rengimo komisijos raporto, jau rašo „A. L.", jog rengėjai, kurie jam nepatinka, apskričiui padarė finansinių nuostolių, o ištikrųjų, kai komisija paskelbė, pelno liko $218.85; paskui dar prirašė nebutų dalykų p. Z. Vitaitienės adresu, kurių ji visai nekalbėjo, o jei kalbėjo apie nuplikusius „jaunuolius", tai pasakė gryną tiesą. Paskui dar tame pačiame „A. L." parašė, jog dabartinė 124 kp. valdyba „nuvogė" kuopos pinigų $50.00, bet pareitas kuopos susirinkimas išrinko komisiją peržiurėti knygų ir surado, jog viskas tvarkoje ir knygos gerai vedamos. Galima butų daug prirašyti tų p. V. M. Č. „gražių perlų", bet mes, jo užkliudyti ir jo šmeižiami, nepaisome ir domės nekreipiame.

V. M. Ček. sakosi, jog jo pirmininkavimo laiku viskas buvę gerai ir tvarkoj, bet jei ištikrųjų panagrinėsime jo „darbuotę", tai pamatysime, kad jo pirmininkavimo metu ir iškilo kuopoje visos betvarkės. Žinoma, jis kuopos susirinkimus retai lankydavo, tai ir mažai težino kuopos darbus, bet pasigirti, kad kuopa finansais jo „tarnavimo metu" paaugo, tai jau perdaug savęs aukštinimasis, rodos padorus žmogus savęs viešai nesigiria. Faktai rodo, jog pirm V. M. Č. pirmininkavimo, laike jo pirmininkavimo ir jam išėjus iš pirmininkavmo, sukėlė ir sukelia finansus kuopos kasmet renkamoji komisija: 1930—1931 m. pp. Misiunienė, Plikaitienė, Labanauskienė, Kniukštienė. 1932 m. — A. Valkevičienė, Misiunienė, Plikaitienė, S. Pikturna, P. Slifka; šiais metais, tiesa, dar veikiančioji komisija darbų viešai neparodė, bet jau veikiama ir netrukus bus paskelbta ir g. narės — V. Misiunienė (vice pirm.), A. Valkevičienė, E. Plikaitienė, N. Labanauskienė, V. Kiaušas ir kiti, darbuojas, o jei, galima sakyti, iki šiol. didelių vaisių neparodė, tai kliudė V. M. Č. ir jo vieno kito bičiulio sukelti trukšmai, protestai (nuo pradžios sausio mėn. iki šiol), kurie kas susirinkimą užima vieną kitą valandą ginčams.

V. M. Ček. rašo, kad tik antrų metų laikotarpiu teko jam pastebėti „tulus kuopos narius politikuojančius ir intriguojančius" prieš sen. ir jaun. Januškevičių. Žinoma, kaip V. M. Č. retai susirinkimus lankydavo, tai ir nežino (ištikrųjų, jis žino, nes yra girdėjęs, bet nuduodamas nekaltu avinėliu dalykus užslepia). Jau 1927, 1928, 1929 ir vėliau nariai matydami kuopoje netvarką dėlei jaunuolių skyriaus veikimo, keldavo kuopoje paklausimus ir ginčus delei piniginių dalykų. Mat kuopa pavelijo įsteigti chorą ir kitus kulturiškus dalykus ir kp. valdyba buvo išgavus iš SLA. Centro $100.00 aukų, paskui pati kuopa aukojo, nariai dirbo, prakaitavo, kad tik jaunuosius sušelpus ir svarbiausia prie SLA. pritraukus. Choras išaugo gražus, parengimų, piknikų ir kitų pramogų darydavo apsčiai ir pelno padarydavo užtektinai, bet 124 kp. nariai į jaunuolių reikalus nesikišdavo ir taip sakant visus administratyvius reikalus palikdavo patiems jaunuoliams. Jaunuoliai J. Janušk. Jr. laikė savo vadu, visų dalykų užiurėtoju, bet kas tiktai buvo rengiama, kas veikiama, tai Janušk. Jr. veikė vienas ir kitų jaunuolių neprisileisdavo, sąskaitų neišduodavo ir vis sakydavos, jog visi parengimai nuostolius padarą ir tt. Jaunuoliai pradėjo neužsiganėdinti, ypačiai po vienos vakarienės, prie kurios daugiausia dirbo jaunuoliai ir pagal žmonių daugumą ir suaukautus valgius ir kt. dalykus, pelno turėjo likti apie $40., o jau po vakarienei J. Janušk. Jr. paskelbė ar tai 40 centų, ar $1.40 pelno. Potam jau jaunuoliai pradėjo iškrikti ir jau negalima buvo jaunuolių skyriaus atgaivinti. Žinoma, jei dar gerb. B. Vedeikis but neapleidęs Hartfordo, tai jam dar butų buvus proga viską sutvarkyti, bet kai jis jau išvažiavo, tai ir negalima buvo jaunuolius prie darbo sugrąžinti.

Nuo 1927 m. iki 1930 m. 124 kp. buvo įgaliavus J. Januškevičių Jr. prirašinėti prie 124 kp. jaunuolius ir suaugusius. Pasitaikydavo, kad jis prirašydavo, paimdavo keletą dolerių rankpinigių, bet kuopai nepriduodavo ir galop narių neprirašydavo. Ypač per rupesnį p. Bacienės Janušk. Jr. prirašė keletą narių Paquonock, Conn., paėmė rankpinigius ir narių neprirašęs, padarė žalos toje kolonijoje, nes iki šiol tenai nebegalima sutverti kuopos. Janušk. Jr. rankpinigius davusiems žmonėms sugrąžino atgal po dviejų metų, kada jau išgirdo protestų ir rugonių nuo p. Bacienės ir kitų narių. Tuometiniai 124 kp. valdybai buvo nesmagu ir jį kiek galėdama ragindavo Jan. Jr. geriau reikalus prižiurėti nekeldama viešai kuopoje tų visų nesmagumų. Kada 124 kp. organizatorium buvo išrinktas P. Labanauskas ir J. Ivanauskas (jau miręs 1932 m.), tai jiems prisiėjo daug nukentėti visokių kalbų apgaudinėjime žmonių. ir tt. Ir kaip visi šie dalykai buvo pastebėti Januškevičių šeimai, tai vieton, kad atitaisyti reikalus, tai Janušk. šeima tik užmetimus darydavo organizatoriams ir finansų sekretoriui J. Sekiui, kuris kartais Januškevičiui Sr. prisimindavo apie geresnę tvarką ir girdėtas kalbas.

V. M. Čekanauskas, kada jau 1931 m. tapo kuopos pirmininkas, tai jam čia pasirašiusieji ištiesų primindavo apie tuos nesmagumus ir kartais kalbėdavosi, kad juos reikėtų pašalinti, bet V. M. Č. nekreipdavo domės. Jis dabar rašo, jog prašęs „įrodymų" ir jog mes „atsisakę faktus priduoti". Užtikriname, jog V. M. Č. jokių įrodymų iš mųs nereikalavo ir mes negalėjome atsisakyti; jei V. M. Č. tik nors vieną kartą but mųs paklausęs tų įrodymų, tai mes butume įteikę; įteikę net ir tuos laiškus „prirašytų" narių (iš Paquonock), kurie rašinėjo p. Bacienei keikdami Susivienijimą už jų apgavimą (žinoma, prieš tai, kada dar Janušk. Jr. nebuvo sugrąžinęs jų duotus rankpinigius).

V. M. Ček. „atsakyme" prisimena tik vieną Ivanauską, bet kodėl neprisimena A. Gaškos, Vaitulionio ir kt.? Mat netyčiomis nab. Ivanausko vaikas buvo prirašytas, bet ir tai kaip V. M. Č. rašo, yra neteisinga.

Viename 124 kp. susirinkime J. Ivanauskas iškėlė klausimą apie Janušk. Jr. „darbuotę" ir nusiskundė, jog jo vaikas prie SLA. neprirašytas. Tuo pačiu tarpu nusiskundžia ir A. Gaška, jog ir jo duktė neprirašyta, o pinigai seniai jau priduoti Jan. Jr. Neatsimename, ar tada V. M. Č. buvo susirinkime, ar ne, bet gerai atsimename, jog V. M. Č. „nereikalavo jokių prirodymų" naujų narių prirašinėjimo byloje ir jis nei J. Sekiui, nei P. Labanauskui nėra sakęs, jog jie paduotų skundus. Tik gerai atsimename, kad jei kuopoje iškildavo kalbų apie Janušk. Jr. ir jei tada V. M. Č. budavo susirinkime, tai kaipo pirm. neleisdavo kalbėti. Be to, V. M. Č. savo „atsakyme" įtaria J. Sekį ir P. Labanauską, buk jie šmeižia Januškevičius. Tai grynas melas; mes niekad Januškevičių nešmeižėm ir jokiais prasimanymais ir blogais norais bei žodžiais nekalbėdavom, tik Januškevičiui kartais pakartodavom tuos žodžius, ką girdėdavom iš žmonių norinčių įstoti į SLA. ir taipgi ką girdėdavom iš jaunuolių narių. Ir tai kalbėdavom gražiai ir tarp mųs ir Januškevičių tuo metu nebuvo jokių piktumų kai V. M. Č. rašo kokiais ten „kerštingais" ir „iškoliojančiais" žodžiais.

Apie J. Ivanausko vaiko prirašymą buvo šiaip: kai jau sakėme, viename susirinkime J. Ivanauskas pareiškė, jog jo vaikas neprirašytas, o jau seniai J. Janušk. Jr. pinigus įdavęs. J. Janušk. Sr., susirinkime pareiškė, jog Ivanausko vaikas prirašytas ir kad buk Ivanauskas pametęs vaiko liudymą (policy), o Ivanauskas užsigynė, jog liulymo negavęs. Tuo metu J. Sekiui prisiėjo buti New Yorke ir užėjus į Centrą buvo paklausta, kaip tikrai yra su Ivanausko vaiku. Peržiurėjus Centre dokumentus pasirodė tikrai, jog Ivanauskutis prirašytas ir liudymas J. Janušk. Jr. priduotas. Tada aš paprašiau Centro perkelti Ivanauskutį į 124 kp. ir išduoti naują liudymą, kas ir buvo padaryta. Mokesčiai buvo sutvarkyti ir tas visas reikalas buvo 124 kp. pareikštas. J. Sekiui nei P. Labanauskui nereikėjo „nusimalšinti", nes toji byla buvo sutvarkyta J. Janušk. Jr. naudai 124 kp. f. sekr. rupesniu.

Toliau V. M. Č. tai jau išties „nesąmones" rašinėja. J. Sekys ir kiti daugumoje 124 kp. nariai stovėjo už V. M. Č. kandidaturą į SLA. sekretorius. J. Sekys net ir kalbose, raštuose (laikraščiuose) ir laiškuose daug dirbo už V. M. Č. kandidaturą, tai gali paliudyti Brooklyno, N. Y., Bostono ir kt. vietų veikėjai. Hartfordiečiai, kaip sakėme, daugumoję stovėjo už V. M. Č. kandidaturą, tik tai tie buvo prie šingi, su kuriais jis dabar 124 kp. sujrutės ir kerštus varinėja. Visi tie jo „draugai" agitavo ir stovėjo už P. Jurgeliutę. Tai V. M. Č. pats gerai žino ir tuo kart žinojo, kai pamatė, jog P. Jurgeliutė gana daug balsų 124 kp. gavo. Ir taipgi gerai žinojo ir dabar žino, kad jo „nedraugai" „prieteliai" už jį balsavo (žinoma, pasidalinę: vieni už jį, kiti už Dr. Viniką, bet jau antruose rinkimuose, tai visi jo „nepritelaiai" jam balsus atidavė). Be to, reikėtų V. M. Č. pastebėti, kad jis turi nežmonišką sąmonę: jei pav. narys atidavė balsą kitam kandidatui, o ne jam, tai kam reikia pyktis ir koliotis? Jau pas svetimtaučius to nėra; nėra nei pas kitus lietuvius. Prieš rinkimus pasiagituojama, pasiginčinama, o jau po rinkimų vėl viskas gera, ramu ir draugiška; vėl visi kruvoje dirba, veikia.

V. M. Č. mato vien tik „keršinimus", „skandalingus dalykus" ir kitus galus. Pas mus to nėra. Paveikslan, 1932 m. rodos kovo mėn. musų kuopoje buvo balsavimai-rinkimai delegato į Seimą. Pagal įstatymus buvo išrinktas J. Sekys. Per rinkimus buvo daryta visokių pariškadų, kad tik nedaleisti Sekio į Seimą, bet nei Sekys, nei kiti ginčų nekėlė, užsiganėdino kaip nariai nusprendė atiduodami savo balsą slaptu balsavimu. Po rinkimų V. M. Č. pasiprašė, kad jį nariai leistų į Seimą kaipo savanorių išduodami jam mandatą. Po jo pasiprašymo tą patį padarė ir J. Janušk. Sr., bet V. M. Č., pats pirmininkaudamas, nepadarė rinkimų. Po susirinkimui atsirado narių, kurie pasakė, jog V. M. Č. ir J. Janušk. Sr. išrinkimas nėra teisėtas. V. M. Č. su Janušk. Sr. užsigavo ir jau nuo to laiko išties pradėjo „keršyti". Sekamas susirinkimas buvo visuotinis, šauktas atvirukais, bet nei V. M. Č., nei Janušk. Sr. neprašė, kad juos nariai perinktų, mat užsitikėjo, kad jie įstatymų „nėneigia".

Nuo to maždaug laiko ir prasidėjo kuopoje neramumai, bet dar daugiau prasidėjo, kada Janušk. Jr. susižeidė pirštą ir rodos geg. mėn. išvažiavo į Lietuvą. Sugrįžus iš Lietuvos J. Janušk. Jr. pristatė f. sekr. J. Sekiui jau išpildytą ir pirm. V. M. Č. paliudytą Nr. 3 ligonių blanką. Blankoje buvo reikalaujama pašelpos ir už tą „sirgimo" laiką, kuriame jis važinėjos Lietuvoje, apie $100.00 daugiau. Pas mus kuopoje nėra priprasta, jei ligonis teisingai serga ir iš ligonių lankytojų nėra jokių pastabų, apkalbėti ligonio pašelpos reikalus. F. sekr. gavęs J. Janušk. Jr. jau su pirmininko parašu aplikaciją, ją susirinkimui ir nesuteikė, bet pasiuntė į Centrą pažymėdamas, jog Nr. 2 blankų negalįs suteikti, nes ligonis važinėjo Lietuvoje. Centras sulaikė pašelpą vien tik išmokėjo už tą laiką, kurį jis praleido Hartforde ir ligonių komitetas patvirtino. Ir jau nuo to laiko Januškevičių šeima nekalbėjo su f. sekretorium, kuriam sumetė visą bėdą, buk jis kaltas, jog Jan. Jr. negavo prašytos visos pašelpos. Bet f. sekr. vis norėjo palaikyti gerus santikius ir aiškindavos, jog tai ne jo kaltė, bet Centro ir svarbiausia SLA. įstatymų.

Atėjo 1932 m. gruodžio mėnesis. Reikėjo perinkti 124 kp. valdybą. Patsai V. M. Č., kaipo pirmininkas į susirinkimą neatėjo (turbut tyčia, kad paskui galėtų daugiau keršvti); perstatant narius į valdybą f. sekretoriaus pirmininkaujantis vice-pirm. neklausė apie išrinktų narių tinkamumą, vadinas suspendavimą, nes ir taip nariams buvo žinoma, jog G. Levišauskas 1 kartą 1932 m. sykiu su prot. sekret. ir vienu iždo gl. buvo suspenduoti už nelaiku užsimokėjimą duoklių: pirmasis kaipo bedarbis, o du paskutinieji per neapsižiurėjimą, bet kada jie buvo renkami jau jie buvo užsimokėję ir jų suspendavimas buvo nuimtas, be to, jų suspendavimas daugiausia įvyko del to, jog f. sekr. laiku jiems nepranešė. Atėjo sausis ir jau V. M. Č. triumfališkai pareiškia, jog jis negalįs pakviesti naujos valdybos užimti vietas, nes jie neteisingai buvo išrinkti. Susirinkimas svarstė vienaip ir kitaip, bet beveik vienbalsiai vėl nubalsavo, jog išrinktieji užimtų vietas, tada Centro paskirtas asmuo prisiegdino ir buvo manyta, jog jau betvarkė užsibaigs. Bet vasario mėn. vėl trukšmas, net buvo pakviestas Prezidneto įgaliotinis ištirti ir viską numalšinti. Ištyrus ir leidus balsuoti vėl išrenkama tie patys (imant domėn įstatymus ir įsigyvenusią SLA. tvarką). Ir tie, kurie „nekerštauja", iki šiam laikui nenurimsta. Matydami, jog kuopoje betvarkė visados nepalaikys, tai V. M. Č. „A. L." po įvairiais slapivardžiais šmeižia narius. Jam pagelbsti ir J. Januškevičius Sr. Šis negražiais žodžiais be jokių faktų apšmeižė f. sekretorių; pastarasis netekęs kantrybės padavė kuopoje skundą taip kaip konstitucija nurodo ir, J. Janušk. Sr. pagal įstatymų tvarką, buvo nubaustas 12-kai mėnesių laiko be teisių 124 kp. Patį V. M. Č. nubaudė 124 kp. už tai, kad jis, V. M. Č., geg. mėn. susirinkime viešai apvagino f. sekretorių, be to tas apvaginimas, tik jau savęs išsibaltinimas, buvo parašytas ir svetimoje spaudoje. Mes, kiek įstatymus suprantame ir jais vadovaujamės, sakome, jog su J. Janušk. Sr. kuopos nariai teisingai pasielgė. O V. M. Č., tai apskundė ir nubaudė apie 40 narių dalyvaujančių susirinkime, ir jei jo nubaudimas ne pagal įstatymus, tai vienas ir kitas abu, kurie „nekeršija", gali kreiptis į SLA. įstaigas ir ieškoti savo teisių. Mes visada sutiksime taip, kaip įstatymai nurodo ir kaip įstatymų žinovai, juristai, SLA. labo troškėjai prisakys. Mes nekeršintojai ir pagal SLA. Pildomosios Tarybos narių valią bei SLA. kitų įstaigų nurodymus pasiduosime ir gražiai susitaikinsime.

Pats aprašymas 11 d. birželio susirinkimo V. M. Č. ne taip paduotas kaip buvo, taip pat ir rugp. 13 d. K. Balskus paaiškino, jog jis padarė (parašė) sąskaitas Welfare drg., o ne Sekys, kaip V. M. Č. skunde padavė. Be to, tuos skundus kuriuos V. M. Č. padavė ir nariai nepriėmė, tai delto, kad jie neteisingai surašyti, pilni keršto ir pagiežos. Jei but faktiškai ir SLA. labui paremti, tai nariai but priėmę.

Užbaigiant V. M. Č. mus visus gasdina net Amerikos valdišku teismu. Ir žinoma, tai ne pirmą kartą mes išgirstame. Seniau J. Januškevičiai teismu grasino B. Vedeikiui, V. Kiaušui, vėliau O. Ažunaraitei, o dabar jau Sekiui ir kitiems. O kaip butų gera, kad tas įvyktų, nes vienas iš „skundžiamųjų" jau nuo seniau yra apšmeižtas ir „A. L." gali gerą pirtį įtaisyti, bet žmoniškumas, lietuviškumas vis neleidžia ir, anot tos Krylovo pasakėčios „los, los ir nųstos" vis dar laukiama.

Rugp. 13 d. susirinkime buvo pats V. M. Č. ir jis gerai matė, jog 124 kuopos viršininkai nebalsavo, net kai kurie balsų pareiškė, kaipo „apkaltintojai", jog jie nebalsuos, bet jis be doros ir sąžinės meluoja, jog „viršininkai su pagelba 'leitenantų' atmetę jo skundą", arba kad G. Levišauskas pasakė grasinančiai, kad kurie kritikuos ar smerks viršininkus, bus visi suspenduoti, arba iš Susivienijimo išmesti". Taip kuopos pirmininkas nėra sakęs ir V. M. Č. negirdėjo. Kaip jo skundai melais paremti, taip ir šie žodžiai viešai suteikiami spaudai žalingi ir geras SLA. narys taip nesielgtų. Ir dar V. M. Č. turi viltį buti SLA. sekretorium. 1932 metais V. M. Č. kaipo pirmininkas nesilankylavo į susirinkimus. G. Levišauskas su vienu draugu nuėjo jo atlankyti ir pasitarti apie SLA. reikalus. Vienu protarpiu netyčia iš G. Levišausko kalbos išspruko žodžiai, „kad jei p. pirmininke nesilankai į susirinkimus, tai rezignuok". Na ir užsigavo žmogelis, kad net iki šiam laikui už tuos žodžius keršija, ir dabar, kaipo V. M. Č. ne pirmininkas, tai jau jis ir kiti jo supratimo žmonės gali kritikuoti viršininkus kiek tik galvoje nesąmonių atsiranda. Et, be gėdos. Pats skandalus rašo, platina, kalba, kitus, mažai nusimanančius, klaidina ir dar giriasi faktais ir teisybe. Geir dar giriasi faktais ir teisybe.

Užbaigdami dar norime žodelį tarti. Paskutiniu laiku, beveik per 8 mėnesius svetimoje spaudoje („A. L.") begalo daug rašoma iš Hartfordo apie SLA. 124 kp. darbus, narius, vaidus labai negražiomis spalvomis. Pirm. G. Levišauskas net iš svetimų kolonijų gauna laiškus su paklausimais, ar jau išties taip blogai Hartfordo lietuviai sugyvena, kaip V. M. Č. nupiešia, bet turime pasakyti, kad tos žinios svetimoje spaudoje perdėtos, išpustos, išgalvotos. SLA. 124 kp. nariai visi taikoje ir sutarime veikia kiek tik išsigalėdami. Neužganėdintų yra tik du-trys asmens ir vienas iš jų, kaipo „bedarbis", netingi rašinėti ir prirašo visokių niekų. Visi nariai domės į tai nekreipia. Paskutniame „Tiesos" nr. perspausdinta iš „A. L." Čekanausko str. apie SLA. reikalus net tokioj formoj, jog jau SLA. narių neliko. Turime pažymėti, kad tai parašyta su blogais norais ir kad svarbiausia pakenkti SLA. bujojimui. Pav. musų 124 kp. narių stovis: 1928 metais turėjome 194 narius; šiais metais turime 184 (rugp. mėn. skaitl.); vadinas, sumažėjome 10 narių. Bet 1930 metais mes netekome 30 narių (persikėlė į LDS.); J. Janušk. Jr. ištraukė į Jaunuolių kuopą 4; šiais metais V. M. Č. sukėlus sujrutes du jaunuoliai apleido SLA. nenorėdami girdėti tuščių ginčų ir keletas išsibraukė negalėdami užsimokėti (paskolos neprašė, nes, sako, ir vėliau paskolą negalėsime atsimokėti); bet šiemet gavome į suaugusių skyrių 16 naujų narių ir 7 į vaikų skyrių, vadinasi, vėl augame ir jei tik laikai geriau pasitaisys, tai netrukus turėsime suvirš du šimtu (1932 m., kada pirm. V. M. Č. įstojo tik du nauji nariai). Kaip yra musų kuopoje, tai beabejo yra ir visose kitose. Taigi kas yra rašoma V. M. Č., tai nėra reikalo kreipti domės, nes tai rašoma su blogais norais.

J. Sekys,
G. Levišauskas,
P. Labanauskas.

NUO REDAKCIJOS. Leidę abiem pusėm išsireikšti, šiuomi ginčus organe baigiame SLA. 124 kuopos reikalus.

Kuopu Susirinkimai

Esplen Pittsburgh, Pa. — SLA 353 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo 17 d., 2 val. po pietų, 2 kuopos svetainėje McKees Rocks, Pa. Gerbiami nariai ir narės, malonėkit ateiti į susirinkimą ir savo duokles užsimokėti. Taipgi atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 353 kuopos.

D. Sanda, sekr.

Amsterdam, N. Y. — 373 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 14 d., 8 val. vakare. Kliubo svetainėje ant Liberty St. Todel kviečiame visus narius atsilankyti. Taipgi atsiveskite po keletą narių prirašyti prie šios jaunuolių kuopos.

P. Danyla.

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė
Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukinu, nes skaudėjimai nat patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05.
Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

„BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"
Greita kelionė į Lietuvą per Švediją.
Laivai išplaukia iš New Yorko
Pier 97, gale W. 57-th St.
M. L. „Drottningholm" Rugsėjo 30
M. L. „Kungsholm" ..... Spalio 19
S. S. Drottningholm .. Spalių 31,
*) S. S. Drottningholm Lapkričio 29
*) M. L. Gripsholm . Gruodžio 9,
*) Kalėdų Ekskursija į Lietuvą.
Dideli, balti it gulbės laivai. Erdvųs ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveikslai, koncertai ir šokiai. Keliaujant „Baltuoju Švedų Laivynu", kelionė buna pertrumpa.
Kreipkitės į vietinį agentą, arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 STATE ST., NEW YORK, N.Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

S. Gegužis, Prez.,
Mahanoy City, Pa.

A. Mikalauskas, Vice Prez.,
2309 E. 21-st St.,
Brooklyn, N. Y.

Dr. M. J. Vinikas, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

K. P. Gugis, Iždinin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Dr. J. S. Staneslow, Dr.-Kv.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

J. Januškevičius, Jr., Iž. Gl.,
219 S. Highland St.,
W. Hartford, Conn.

S. Mockus, Iž. Gl.,
327 E Street,
So. Boston, Mass.

Kontrolės Komisija:

J. J. Bachunas,
Sodus, Mich.

X. Strumskis,
115 So. 1-st Street,
Brooklyn, N. Y.

M. A. Raginskas,
291 Phillips Ave.
(Lynwood),
Wilkes Barre, Pa.

Įstatų Komisija:

P. W. Birštonas,
Oak Street,
Shenandoah, Pa.

F. J. Bagočius,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. B. Borden,
105 West Monroe St.,
Chicago, Ill.

Apšvietos Komisija:

Dr. M. J. Vinikas,
3705 — 68-th St.,
Woodside, L. I., N. Y.

Dr. J. T. Baltrušaitienė,
205 Seneca St.,
Pittsburgh, Pa.

Dr. K. Drangelis,
2403 W. 63-rd St.,
Chicago, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. A. Montvidas,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

Dr. J. Jonikaitis,
3732 Michigan Ave.,
Detroit, Mich.

Dr. E. G. Klimas,
2538 E. Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. N. Rastenis,
700 W. Lombard St.,
Baltimore, Md.

J. Ginkus,
495 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

J. Bučinskas,
75 Glenwood Ave.,
Binghamton, N. Y.

Finansų Komisija:

A. A. Olis,
100 N. La Salle St.,
Chicago, Ill.

J. P. Varkala,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. J. Grišius,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė,
9511 Herrick Ave.,
Forest Hills, N. Y.

E. Grigiutė,
907 E. 130-th St.,
Cleveland, Ohio.

Jaunuolių Komisija:

E. Mikužiutė,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

J. Antanavičius,
16 Evans St.,
Brooklyn, N. Y.

J. Mitrikaitė,
96 Vernon St.,
Worcester, Mass.

Ar Buvo Klastos Darius-Girėno Tragedijoje

Rašo J. O. Širvydas.

(Užbaiga)

Vienok ši įtarimo legenda at kakliai laikosi. Lietuvos aero kliubo pirmininkas prof. Žemaitis pareiškė, kad „Dariaus ir Girėno žuvimo paslaptis paliks amžinai neišaiškinta". Iš kur tokis drąsus tvirtinimas? Ar jis parodo, kad ši „paslaptis" ištikrųjų yra žinoma, tik del kurių mirtinos ryšties priežasčių negalima aikštėn kelti? Ar jis pataria su nusiminimu pasiduoti likimui ir jokiam tyrinėjimo mokslui nebepasitikėti?

Šitą legendą palaikančios spaudos obalsis maždaug lygus nuomonei, pasisakiusiai „Sekmadienio" Nr. 31:

„Tačiau visuomenė nenori spėlioti. Ji nori visą tiesą žinoti; nori butinai sužinoti Soldino miško paslaptis. Jeigu „Lituanikos" motoras veikė iki paskutinio momento, tai benzino ir aliejaus atsarga dar buvo; o jeigu motoras buvo aprupintas degamąja medžiaga, tai kame gi dalykas?... Specialistai reiškia savo nuomones ir griežtai jose skiriasi. Oficialųs vokiečių tyrinėjimo daviniai del katastrofos priežasčių, kaip kal bama, nevisai tikslųs. Visuomenė gyvena gandais ir fantastiniių spėliojimų chaose nori su rasti patenkinamą atsakymą".

Jeigu patys a. a. Darius ir Girėnas butų baigę vesti savo jurų dienyną, tai gal čia rastųsi kiek šviesos iš paskutinių kelionės valandų. Bet, nelaimei, dienyno užrašai jau nuo Londono nutrūksta. Gal jie rašė iki pat Soldino, bet, pasirodo, kad dienyno paskutinio pus lapio (ar puslapių) trūksta. Ar jie iškrito, nelaimės metu, tame pušynėly, ar jie kur dingo beeidami per rankas?

Jau augščau minėtasis, Soldino srities valdytojas p. Walteris Danzig, pasisako paėmęs lakunų dienyną. Paskui jis, tas dienynas, atsirado rankose kitų ten vokiečių valdininkų ir „specialistų", iš kurių tik į kelintą dieną vėliau Lietuvon jis gautas.

Ar tikslu buvo kam nors sve timšaliui ir kur nors į svetimas įstaigas pasiimti su savim lietuvių lakunų dienyną ir jį kniustinėti, nagrinėti? Šitą darbą privalėjo atlikti tik Lietuvos pasiuntinis Vokietijai ar iš Lietuvos pasiųstoji komisija, kuri vėliau nuvyko, ar bent lietuviams dalyvaujant.

Pagalios, čia reikia pažymėti dar viena keista aplinkybė. The International News Service telegramų agentura iš liepos 17 d. paduoda savo pranešime sekantį posmelį: „Sudužimą pirmiausia atrado uogaudamos moteriškė apie 5 val. ryte. Tai buvo keturios mylios nuo miesto. Tačiaus žinios apie tragediją keliavo lėtai, iki tą dieną vėlokai pasiekė jos ir valdžią".

Dabar telefonų amžius. Nuo 5 val. ryte iki „vėlokai dieną" telefono ar telegrafo žodis galėjo apibėgti žemės skritulį, tuo tarpu jis negalėjo pasiekti žinių ištroškusio Kauno! Tas labiau, negu tamsu...

Grįžtant prie tų „mirties spindulių".

Liepos 27 d. Kaune, vasaros teatre, buvo surengtas nuorakinis (speciališkas) visuomenei pranešimas. Minioms kalbėjo autoritetingi specialstai. Išdėstė visas galimas katastrofos priežastis. Bet visi pabrėžė,kad tikrosios priežasties vargiai kada bus galima sužinoti, nes „vienintėliai to skaudaus įvykio liudininkai — žuvę lakunai, negali prabilti į mus". Čia pat Lietuvos aero kliubo vicepirmininkas pulk. inž. Gustaitis, šiaip užbaigė: **„Tiesiog juokingi gandai apie karžkokius spindulius ir kitas tik gandais skleidžiamas priežastis. Geriausi aviacijos specialistai paneigia galimumą buvimo kažkokių spindulių".** Gi to paties kliubo pirmininkas prof. Žemaitis, užbaigos žody pabrėžė sekančiai: **„Viena tik galima visu tikrumu tvirtinti, kad kažin iš kur kilę gandai apie tariamus mirties zonas, spindulius — neturi jokio pagrindo. Nekalbant jau apie tai, kad niekam nebuvo ir negalėjo buti jokios prasmės žudyti musų narsuolius lakunus, — zonos versija neišlaiko mažiausios kritikos, nes kiekvienas bent kiek susipažinęs su fizikos mokslu žmogus tuojau supras, kad ištisą kraštą aprupinti kaž kokiomis nuolatinėmis kenksmingomis jėgomis galinčiomis kiekvienoje vietoje sustabdyti keleto šimtų jėgų motorus viršija žmogaus galias".**

Vidutiniškai imant, šitokie užtikrinimai yra patenkinanti. Bet „spindulių" ir „mirties zonos" gandų šaliminkai, net jau ir provincijose daro savotiškas išvadas. Jie samprotauja maždaug sekančiai:

1. Ar ištikrųjų gali buti kokie ten spinduliai"?

Jie sako: gali buti. Jeigu apie juos neskelbiama, tai dar nereiškia, kad jų nėra. Juk prieš Didįjį Karą, kai ėjo gandai apie išrastas „ašarų dujas", „juoko dujas" „mirties dujas", tai ir gerai susipažinę su fizikos mokslu ginčijo, kad tas yra „fiziškai negalima". Tačiau karo metu šios baisios žavimimo įmonės iškilo savo nuogiausioje tikrenybėje.

2. Ar yra kam nors reikalo įvesti „mirties zonas"?

Žinant, kaip blogi santikiai tarp musų kaimyninių valstybių tokios „mirties zonos" tuk stančiariopai pasieniais praktikuojamos, — pradėjus nuo švelniosios ryšies pasams vizų, baigiant sušaudymais žmonių perbėgančių kurią nors sieną (paskaitykim nors, kiek tokie skursnos lenkai nužudė musų žmonių prie administracijos ruožto!). Ką jau bekalbėti apie sritis Gedainių (Dancigo-Gdansko) ir Vakarų bei Rytų Prusus, kurias kadaisia vokiečiai per kraują užgrobė nuo lietuviškų ir slaviškų giminių ir kurias išlaikyti nuo atgrobimo, vokiečiai, kad įmanytų, tukstančius tokių pat kruvinų „mirties zonų" pastatytų... Šito neatsigosti (neatsiprotėti) gali tik — „palaiminti elgėtos, nes jų yra dangaus karalystė".

3. Ar niekam nebuvo ir negalėjo buti jokios prasmės žudyti musų narsuolius lakunus?

Kodel gi butų negalėję buti? žinoma, tokio barbariško darbo negalima įtarti visai tautai, — ar vienai, ar kitai. Kai Didįjį Karą pradėjo ir milionus žmonių išskerdė; kai nuskandino laivą „Lusitania" su miniomis nekaltų keleivių; kai jurose skandino laivus vežančius karo baduoliams maistą; kai svetimi ginkluoti žmonės užėjo Lietuvą ir ją degino, plėšė, žudė-kankino žmones, gėdino moteris ir mergaites, kirto musų girias ir plukdė sau namo į užsienius — tų visų baisenybių mes negalime primesti visai kuriai nors tautai. Bet juk tą viską pradėjo žinomų valstybių „viduriniai rateliai", militariškos klikos. Ar ne tas pats tebėra šiandien? Juk visa valstybė ir šiandien skelbia, kad Didysis Karas nėsąs — bent iš jos pusės — užbaigtas. Buvę tik pasirašyta to karo paliaubos, o jis pradėti galima bus tada, kai nepatenkintoji valstybė bus prisiruošusi.

Vadinasi, karo prisiruošimui yra viskas leistina: viena vadovybė, sutrėmimas vidurinių priešų, apsiginklavimas, militaris liaudies suorganizavimas. Tas viskas jau yra. Eina dar sienų sustiprinimas (kad ir per tariamąsias „mirties zonas"), tam panaudojimas visų technikos išradimų (kad ir tariamųjų „mirties spindulių"), šnipų gaudymas (kad ir nekaltų, svetimų lakunų sutrukdymas, — na, tai jų nelaimė, jeigu jie žus...).

Ar negalėjo musų nelaimingieji lakunai-didvyriai, kaip tik į tokių nelemtų aplinkybių sukurį patekti? Tuo labiau, kad buvo žinoma, jogei jie dar nebuvo gavę leidimo per kai-kurias valstybes skristi ir, sulig tarptautinių įstatymų, skaitėsi beteisiai (outlaws). Lietuva maža valstybė ir, kokiame atsitikime, negalės sukelti didelio trukšmo. Amerika irgi nekels, nes ji tiesotai musų lakunų dar nebuvo išleidusi. Ir visos tautos žmonėms nežinant, — tik „viduriniams rateliams" gerai žinant, — toki „mirties spinduliai" gali turėti savo tokių „zonų sargus", automobiliuotus ir lėktuvuotus, kurie visus pajurius ir pajurių orą sergsti — na, reikalui sant, ar tariamuosius „mirties spindulius", ar kitas mirtinas dujas gali panaudoti. Juk visa svarba — apnuodyti lakuną: lėktuvas pats nukris...—

Tai tokių yra dabar Lietuvoje samprotavimų. Gali buti, kad jie labai klysta ir kitus klaidina: toki skleidimai nepamatuotų gandų dažnai daugiau padaro blogo, negu gero. Tačiau ir jų pusė turi buti išklausyta, nes, tikrosios priežasties nesurandant ten kur ieškoma, reikia paieškoti ir ten, kur neieškoma.

A. a. Darius ir Girėnas, su Amerikos lietuvių pagelba, atidavė Lietuvos garbei viską ką turėjo brangiausio — savo gyvastį. Todel čia mes, gyvieji ir privalome šitą Lietuvai pelnytą garbę apginti.

J. Marcinkus.

Nuomonė Apie Vyrus

I.

Ponia Umbrienė skaitė romaną. Tačiau jos mintys buvo toli.

Įėjo tarnaitė:

—Ponia, su tamsta nori kalbėti nepažįstamas vyriškis.

Umbrienė pakėlė galvą.

—Kas jis toks?

—Negaliu gerai ištarti, — paraudo tarnaitė. — Jis sakos, kad ponia gerai jį pažįstanti. Sakėsi esąs laikraščio portretas, ar koks biesas... Atsiprašau...

—Keista... Gal jis sakė reporteris?

—Gal ir taip... rodos... nebepamenu...

—Paprašyk truputį lukterėti. Sakyk, kad tuoj išeisiu.

Direktorienė mikliai užsisagstė vilnonį apsiaustą, ir kiek sutvarkius plaukus, išėjo į laukiamąjį.

—Labą dieną ponia, — nusilenkė nepažįstamasis. — Aš iš laikraščio „Pasaulio veidrodis" redakcijos, Povilas Mikalka.

Ponia Umbrienė pasikvietė svečią į vidų.

—Mane pasiuntė „Pasaulio veidrodžio" redaktorius, kad sužinočiau tamstos nuomonę apie šių dienų vyro tipą. Žodžiu, apie vyro ypatumus ir jo blogąsias puses.

„Padauža", blikstelėjo ponios Umbrienės galvoje. Ji piktai atkirto,

—O kuriam gi tikslui jusų laikrašičiu reikalinga butinai mano nuomonė? Aš, rodos, nesu jau toks žymus asmuo?

—Ankieta, gerbiamoji ponia. O gal jis ir doras žmogus, pagalvojo ponia Umbrienė.

—Ankietos tikslas: surinkti viešas nuomones įvairaus luomo moterų, — paaiškino Povilas nemikčiodamas. — Tik tuomet bus galima tiksliai apibudinti vyrus, kai tuo klausimu atvirai pasisakys visos moterys. Ir tos, kurių gyvenimo tikslas tėra tik motinos pareigos, ir tos, kurios turi lakią sielą, siekiančią tolių ir plačių...

Maikalka nuraudo.

—Matot, čia yra, rausėsi jis jis sutrukusiam portfely, — nuomonės apie vyrus kelių artisčių, rašytojų, studenčių ir šiaip moterų. Pavyzdžiui: „Vyras yra toks sutvėrimas, kurs nuo moters daug skiriasi savo psichologija. Jis, pavyzdžiui, nepažįsta, kiek daug moteris kenčia gimdydama. Del to tiek ir buna atsiskyrimų ir šeimos nesantaikų. Be to, vyras bobėja. Artistė Pipirninkaitė".

„Kvaila nuomonė", švystelėjo ponios Umbrienės galvoje, bet ji neištarė nė žodžio.

„Vyrą aš įsivaizduoju kaip despotą, patiną ir... katiną. Bendrai, jis yra menkų nusistatymų sutvėrimas.

Medic. studentė Cibirkaitė".

Ponia Umbrienė nespėjo nė susijuokti, o jau trečioji nuomonė skambėjo jo lupose.

„Neapsakomai myliu vyrus!

Vaikų darželio vedėja X."

—Ką gi aš galiu pasakyti? —Lyg susijaudinus ištarė Umbrienė. — Vyras, kaip toks...

—Gal ponia malonėsi dar savo nuomonę apsvarstyti? — išdrįso Mikalka. — Turėki tamsta galvoje, kad ją skaitys plačioji visuomenė... Aš ateisiu ryt, ar poryt...

Mikalka atsisveikino.

II.

—Vyras, kaip toks.. — Gal jau dvidešimtą kartą kartojo Umbrienė ir negalėjo nieko sumesti.

Su vyrais: mokytojais, rašytojais, artistais ir net valdininkais ji buvo pažįstama. Kiekvienas jų buvo jau pagarsėjęs žinomas, o kuris dar ir nespėjo visuomenės nustebinti, tai turėjo gerą dėdę, tetą ar kitą kurį protekcijų dievuką ir pas juos budavo. Literatai, artistai, kalbėdavo apie idealus, literaturą, sielodavos del tautos ateities; mokytojai drauge su jos vyru — tą patį, „pasudindami" sielvartu apie jaunimo auklėjimą. Tačiau, kai ant stalo tarnaitė atnešdavo grafiną, sočią užkandą, visi — ir mokytojai ir literatai — surasdavo bendrą kalbą: jie girdavo Umbrienės protą, inteligentiškumą, grožį.

Umbrienei budavo nuobodu. Ji dažnai žiovaudavo, o kai kada ir supykdavo.

— Juk aš nepažįstu vyrų,— umai nutarė Umbrienė.

— Turėki galvoje, kad tamstos nuomonę skaitys plačioji visuomenė, — prisiminė Umbrienė mandagų reporterio perspėjimą.

Pažinti vyrą tiktai kaip mokytoją, literatą ar šiaip valdininką, pakalbėti su jais apie orą, Braziliją ar kitą ką, tai dar nieko nereiškia...

III.

Su naujais rubais, naujomis mintimis ir veido išraiška sutiko ponia Umbrienė jauną artistą Laukaitį. Elegantiškai, rodos, ką tik nuo vitrinos nušokęs manekėnas, artistas pabučiavo jai į ranką.

— Kas naujo? Girdėjau, kad vedi?

— Pikti gandai, ponia... šiais laikais vesti... Labai atsiprašau... — ir atsikosėjęs paklausė:

— Norėčiau su tamstos vyru pakalbėti... žinote, ištikro nelaimė...

— Ką čia jųs, ponas Laukaiti, tuoj apie vyrą ir nelaimes. Ar su manim nuobodu?

Umbrienė sagstė artistą primerktom akim kaip žarijom, o jis galvojo... „Ir ta sena ragana mane tiria, o paskum visas Kaunas... Gana!"

— Ponia, ką jųs kalbat! Jusų draugystėje žmogus jauties ramiau, išdidžiau, kaip ties piramide piligrimas. Taip jųs rim ta ir paslaptinga... — Artistas sukaito. Umbrienė nuraudo ir pajaunėjo.

— Rimta, sakot, bet netikėkit, o ne... Dažnai žmonės visokių niekų prikalba...

— Teisybė, ponia... Bet tikėkit man: visas miestas apie jus žino... Jųs padoriausia moteris... Tokią žmoną turėdamas, vyras visuomet gali buti ramus... Gali kurti, stebinti pasaulį...

Laukančiui buvo sunku kalbėti, tačiau jis spaudė žodžius kaip iš doros vadovėlių.

— Na, na... tik neminėk, ponas Laukaiti. Aš esu paslaptinga... Mėgstu audrą, meilę... visokius nuotikius... Manęs nepažįsti... Kokios tamsta nuomonės apie neištikimas žmonas, a? Bet apie tokias, kurios neištikimos iš meilės, žinot, iš tikros meilės.. Pasakykit tik atvirai...

— Blogiausios, gerbiamoji ponia, blogiausios!... Mano manymu, tokias moteris reikėtų bausti, išmesti iš visuomenės tarpo, pirštais badyti... Atsiprašau, kad aš taip šiurkčiai... Bet gi kaip pažįstamas, žinąs, kad kalbu su pavyzdinga... idealingiausia žmona... Neištikimas žmonas reikia... tiesiog deginti, — net sukriokė pagaliau Laukaitis ir jos veido išraišką pamatęs — nusigando ir už rukė papirosą.

— Fe, fe... koks tamsta atsilikęs...

— Taip, ponia... Apie mane mieste visokių niekų kalbama... Netikėkit, gerbiamoji ponia, niekuomet...

Ilgokai abu tylėjo. Pirmoji prabilo Umbrienė. Jos akys buvo mažytės, piktos, balsas dusłus.

— Vadinasi, jųs pas mano vyrą atėjote?

— Taip, ponia... Mudu buvome kalbėję. Jis žadėjo man mažytę paskolą suteikti..

— Paskolą? Jųs gi žinote, kad dabar sunkųs laikai... Nereikia laidokauti, ponas Laukaiti! Mano idiotas visuomet į... — Ir umai atsistojus, taip smarkiai truktelėjo durimis, kad Laukaitis, kaip pūkas pro langą, išdumė pro duris.

— Ko ji dabar pasiuto?...

Tuo tarpu atėjo Mikalka.

— Ponia, tur but pasakykit savo nuomonę apie vyrus?... — pratarė saldžiai.

Umbrienės veidas buvo juodas su geltonu...

— Ką, apie vyrus?! Jie visi, suprantat jųs, kurmiai, niekšai! Niekšai!

— Tačiaus, vis delto ankietos tikslas... — mėgino reporteris atvėsinti ponią direktorienę. — Yra ir išimčių...

— Jokių išimčių! žiopliai, idiotai!... Lauk, tamsta!

—o—

Ryt dieną pas Umbrus buvo svečių. Viena ponia vartė naujausią „Pasaulio Veidrodžio" numerį. Umai visiems svečiams, balsu kvatodama, ji perskaitė:

„Ponia Umbrienė, į ankietą maloniai šitaip atsakė: Kiekviena moteris turi apgaudinėti savo vyrą. Mokslininko žmona turi rasti mylimą sau iš meninikų tarpo, nes mokslininkai tiki, kad menininkas ju žmonas moko gero skonio, idealų ir kitų gražių dalykų. Apgaudinėjimas mokslininkas pasidaro kvailas, o žmona — ideališkiausia vyrams".

Garbingų svečių akys pasidarė didelės ir baisios. Vyras pabalo kaip popierius, visų svečių veidai ėmė trukčioti, o ponia Umbrienė iškrito iš krėslo ir tris kart teapsivertė...

GYVENIMO RUOZAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

PERGYVENIMAS

Nėra mažiausios abejonės, kad kas savo gyvenime gyveno progresuodamas — pergyveno ugnį ir vandenį ir, galų gale, toks žmogus dasigyveno likimo, kad pats gyvenimas pastato ultimatumą palikti tik pačiam vienam. Žmogus gyveni vienas, mąstai vienas, dirbi vienas, verki vienas, liusti tik vienas, nors per dienų dienas tenka pečiais trintis keliaujant traukiniais į darbą ir iš darbo, nors ir plačios gatvės pilnai užkimštos žmonėmis, kurių tarpe gal nemažai randasi tokių pat amžinai apvienėjusių vyrų ir moterų. Apvienėjęs žmogus ir užsidaręs pats savo kalėjime, per dienų dienas, gyvena tokiam kalėjime, į kokį niekas kitas įeiti nebegali

Susilaukęs žmogus apvienėjimo, nežiurint kaip jis netrokštų pasidalyti savo ilgėsiu, nežiurint kaip karštai priimtų kito draugingumą, kuris padėtų žygiuoti tuo rupiu gyvenimo keliu, nežiurint kaip jis nesistengtų nušviesti kelią, kad lengviau tau butų žengti, nešdamas augštai iškėlęs žibintuvą, bet jei jau esi pergyvenęs viską — ir netekai jėgos, tai nepajėgi tu kad ir geriausio draugo suprasti, nes tu negali atidaryti geležinių gyvenimo durų. Pas tave netik kad jėgų nėra, bet ir rankos pamiršusios kaip reikia raktas pasukti, kaip ištiesti jas ir apglėbus draugą prie savęs priglausti, jo veidą paglostyti ir savo galvą prie jo peties priglaudus pasilsėti.

„Dvidešimts metų tam atgal aš pasijutau užmiršto pasaulio karalijoj — pats vienas savo dideliausiame apvienėjime. Tuo laiku buvau apie 35-37 metų amžiaus. Tai dar visai jaunas žmogus. To amžiaus budamas atsiduriau ant skalos po sudužusiam gyvenimo laivui, pergyvenau karčiausius paties pragaro momentus".

Pasakojo man Justas, kuomet mudu sėdėjova ant seno medžio išgulos stuobrio pasaulio miške, kur buvo amžina tyla, kur nė paukštelio balso, nė varlės kurkimo, nė žiogelio čirpimo, kur tik ramiai sriuvenančio šaltinėlio pliuškėjimas retkarčiais švelniai atsimušė į ausį, kuris kaip tik arti po mudviejų kojomis tekėjo.

Pasakęs tuos žodžius, Justas nutilo ir valandėlę abudu tylėjova. Aš laukiau jo, kad ir toliau jis sektų savo gyvenimo ruožą. Bet pastebėjau, kad jis ir man mažai pasitikėjimo teturi. Dar porą-trejatą minutų tylos. Pagaliau aš pasidrąsinęs paklausiau:

„Na, o kas tos taip didelės nelaimės priežastis? Juk be priežasties tai negalėjo nutikti..."

„O ką gelbės tamstai, jei ir pasakyčiau tą priežastį?"

„Gal moteris?" — atsiliepiau pro juokus.

„O ką mamai, ar kipšas, jei ne moteris?" — atkirto sarkastiškai Justas.

Po valandėlės papasakojo:

„Virš dvidešimts metų kai vedžiau merginą, kuri man buvo viskas šiame pasauly. Jos išvaizda buvo ne šio pasaulio grožybė. Augšta, laiba, tiesi kaip nendrė. O paimdavai šokti, tai kaip plunksnelė lengtuvė. Ir ištikrųjų budavo tik ir supasi ant rankų kaip vėjo pučiama šakelė. Kalboje irgi neapsakomai išmintinga, švelnutė kaip pukelis. Budavo su ja sueisi, tai kalboms nėra galo. Dieną ir naktį kalbėtum — visuomet rastum naujas tėmas. Vienu žodžiu, suėjęs su ja, turėdamas dideliausią šventę. Nors tiksliai, kartais, norėdavau mandagiai ją užgauti. Bet ji atsisakydavo supykti. Visuomet buvo šypsena ant jos šventų lupelių. O kuomet aš išgirdau iš jos pačios lupų, kad ji apie mane daug mananti ir nėsą kito pasauly, kuris jai taip patiktų ir butų taip arti prie jos širdies, tai man dangus atsivėrė ir rodos girdėjau tuos rašto šv. chorus giedant.

„Ji buvo aštuoniais metais už mane jaunesnė. Po apsivedimo, turėjome savo rakandus ir penkis kambarius pasisamdę. Kokia tai buvo laimė! Turbut niekas negalėtų to įsivaizdinti. Ji mane, o aš ją mylėjome.

„Pagyvenus porą mėnesių — mano žmonelei pradėjo darytis truputį ilgu vienai namie pasilikus, kuomet aš išeidavau darban. Vieną kartą aš padariau sumanymą, pasiulydamas priimti mano brolį, Juozą, pas mus gyventi, nes turėjome porą kambarių liuosų, todel brolis apsigyvenęs pas mus, pagelbės mums nuomą mokėtis.

„Susitarta — padaryta. Kitą savaitę brolis jau buvo po musų stogu. Man prisieidavo dirbti viršlaikį, tai dažnai ir vakarais grįždavau vėlai. Todel aš savo žmonai patardavau, kad ji viena nesėdėtų vakarais namie, kad su draugėmis ar su mano broliu išeitų pažiurėti krutamu paveikslų, ar kur į koncertą, ar atvirame ore vasaros metu pasivaikščiotų... Bet..."

Nutruko jo kalba. Laukiau jo toliau tęsiant. Nesulaukiau. Jis, nulenkęs galvą žemyn, ranka pasirėmęs tylėjo. Tylėjau ir aš, kuomet pamačiau ašarą kaip žirnį per jo skruostą riedant, kuri ištiško į visas puses nupuolusi ant sauso medžio, ant kurio mudu sėdėjova.

Neklausiau aš jo kas toliau atsitiko, tik paėmiau jam už rankos ir stipriai suspaudęs tariau:

„Neverta. Jei ji tavęs nesuprato — ko čia gailėtis?!" — raminau jį. Bet jaučiau giliai širdy, kaip jis jautėsi. Jo visas amžius virto vienu ilgu kentėjimu, tokio pažeminimo susilaukus.

Ar maža panašių įvykių nutinka musų gyvenime?

Kvapsnis ir Uoslė

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

Kiekvienas gyvas ir negyvas elementas, kiekvienas daiktas turi savo kvapsnį. Kvapsnį jaučia, arba užuodžia uoslė. Uuslę turi kiekvienas gyvas sutvėrimas: žmogus, gyvulys, paukštis, vabalas, kirmėlė ir taip toliau. Net augalai, ir tie turi savo uoslę.

Tik gyvieji sutvėrimai ne visi gali naudoti savo uoslę tam tikslui, kuriam gamta ją skyrė. Tam yra kelios priežastys. Vienų uoslė netarnauja del bent kokių nesveikatos priežasčių, kitų sugedus, dar kitų neišlavinta užtektinai. O svarbiausia priežastis, tai uoslės apleidimas, nesistengimas pažinti ir suprasti uoslės veikimo reikšmės. Šita pastaroji priežastis yra išsiplatinusi daugiausia pas žmones. Pas žmones daugiausia uoslės organų sugedimų, daugiausia jos neveiklumo. Bet daugiausia ignorancijos, nepažinimo ir nesistengimo suprasti to, ką uoslė apreiškia.

Į visa tai mokslininkai nesenai atkreipė domę ir tulą laiką studiavę uoslės reikšmę ir svarbą, dabar apie tai plačiai prabilo ir net mano sudaryti naują mokslo šaką — uoslės pažinimo mokslą. Su tokio mokslo pagelba, sakoma, bus galima daug ko nujausti, surasti, pažinti ir teisingai nuspėti. Su tokio mokslo pagelba išlavintas detektyvas greitai suseks atsižymėjusį niekšą, buvusį kalėjime, nes toks buvęs kalinys turi jau niekad neišgaruojantį kalėjimo sienų kvapsnį, taip kaip ligonbuty buvęs ligoni turi neišgaruojantį ligonbučio sienų kvapsnį. Tas kvapsnis, tiesa, yra silpnas ir neišlavinta uoslė jį užuosti nepajėgia, bet lengvai užuodžia išlavinta uoslė.

Kriminalistų gaudymui nepersonai buvo priimta nusižengėlių pirštų atspaudos kalėjimų rekorduose, ir mokslininkai tai užgyrė, pripažįstant, kad kiekvienas žmogus savo pirštų ruožais skiriasi vienas nuo kito. Reiškia, kiekvienas žmogus turi skirtingus pirštų ruožus. Bet pastarais laikais piktadariai išgudrėjo: jie savo darbuose dėvi pirštines ir savo pirštų ruožų nepalieka. Užtai reikia naujų priemonių jų susekimui.

Šunes ir Laukiniai žmonės

Mums gerai pažįstamas naminis šuo bene daugiau už kitus gyvunus turi išlavintą uoslę, nes jis visuomet ją naudoja. Jis uosto kiekvieną daiktą ir juos veiną nuo kito atskiria sulig jų kvapsnio. Jis pažįsta savo šeimininko kepurę, pirštines, kurpes ir kitus jo vartojamus dalykus, nes visi tie dalykai turi kvapsnį jo šeimininko. Pauostęs keno pėdas, šuo žino keno jos yra.

Yra kitų veislių šunų, kurie turi gabumus kitokiems tikslams savo uosle patarnauti. Šveicarijoj, pav. Šv. Bernardo brolių vienuolyne yra šunų mokykla, kurioje mokinama vienos veislės šunes gelbėti žmones nelaimėse. Šitie šunes visur vadinami jų mokytojų vienuolių bernardų vardu.

Pietvakarinėje Vokietijoje ir šiaurinėje Belgijoje yra kita šunų veislė, kuri duodasi išmokinti kaip susekti piktadarius. Pav., jei norima susekti žudiką, išmokytas toks šuo apuosto nužudyto žmogaus lavoną ir nuo jo atskyręs žydiko kvapsnį, seka tuo kvapsniu atsiduodančias pėdas ir jomis žudiką suseka. Jeigu žudikas bus persikėlęs per upę, ar kitokį vandenį, šitas šuo atsekęs iki vandenio sustoja ir staugia. Perkėlus jį į kitą vandens pusę, jis susiranda žudiko pėdas ir seka jas toliau. Jei prie geležinkelio ar šiaip kelio atsekęs neranda žudiko pėdų ir ima staugti, tas reiškia, kad nuo tos vietos žudikas pabėgo važiuotas.

Lygiai taip seka savo priešų pėdomis ir laukiniai žmonės. Rytinės Indijos salose gyvenanti indionai giriose uostinėdami suranda pėdas savo priešų francuzų ir jas atskiria nuo pėdų saviškių.

Musų Uoslė

Vienas Anglijos psychologas, Dr. H. Ellis, budamas Indijoj, kartą tyčia tyrinėjo vieną namų tarną ir persitikrino, kad tas panaudodamas savo uoslę, teisingai skyrstė namuose gyvenančių žmonių drabužius ir skirstė juos kam kurie priklauso.

Musų uoslė nėra išlavinta, todel mes suuodžiame tik stiprų kvapsnį. Tačiau jei kreiptume į savo uoslę daugiau domės — mes persitikrintume, jog suuodžiame daug ir lengvų kvapsnių, tik tuos kvapsnius nesistengiame pažinti, nepriduodame jiems svarbos. Mes daug kartų užuuodžiame arklius, šunis, kiaules, karves, kates ir kt, nors jų arti savęs nematome, bet jaučiame arba suvuodžiame jų kvapsnį ir sulig jo sprendžiame, kad kur nors arti mųs yra tie gyvuliai. Dar toliau. Miške suuodžiame grybus, uogas ir vandenį. Tik uoslei esant neišlavintai, ji perdaug greitai su kvapsniu apsipranta. Beto, čia suminėti kvapsniai yra stiprųs. Su kitokių elementų kvapsniais musų uoslė neturi jokios pažinties.

Tiesa, žinovai pripažįsta, kad žmogaus uoslė originaliai yra silpsniausia už uoslę visų kitų gyvunų, koki pasauly randasi. O vienok kartais buna nuotikiai ir tarp žmonių, kad uoslė atidengia slaptybes. Kolumbios universiteto profesorius F. Telney savo globoje turi vieną moterį, kuri vadinasi Helena Keller. Ji yra akla, kurčia ir nebylė. Ji turi nepaprastą uoslę ir, su uoslės pagelba, eidama gatve ji atspėja kur gyvenami namai, kur drabužių parduotuvė, kur finansinė įstaiga ir tam panašiai.

Los Angeles, Cal., teismabutin atėjęs pasiklausyti bylų vienas neregys, suuodžia šale savęs sėdintį vyriškį, kuris prieš dvi savaiti buvo jį apvogęs ir sukėlė trukšmą. Dalyką ėmus ant vietos tyrinėti, pasirodė, kad ištikrųjų šale to neregio sėdėjęs vyriškis prieš dvi savaiti pavogė jam dvyliką dolerių.

Ir Ligos Turi Savo Kvapsnį

Yra, sakoma, jog gerą uoslę turi tas, kurio didelė nosis. Nors tas kiek gadina žmogaus išvaizdą, tačiau maža nosis praktikoje neturi jokios vertės. Tą gerai žinojo ir garsusis Francijos Napoleonas, kuris skyrė generolais tik tuos kariškius, kurie turėjo dideles nosis.

Turčių pasauliui žinomo „pinigų karaliaus J. J. Morgan įstaigose didesnėje daly darbininkai „suuodžia" vertę atsilankiusių klijentų. Tik kartą žvilgterėję į klijentą — žino, kaip su juo reikia baigti, nes „suuodžia", ar jis vertas pasitikėjimo, ar ne. Visi tie darbininkai turi dideles nosis. Ir Morgan'o įstaigose beveik niekad nesiranda klaidų nė apsirikimų.

Iš gyvunų šuo priklauso didnosiams, užtai turi geriausią uoslę ir su jos pagelba žino, kada jo šeimininkas piktas, kada serga ir kada girtas. Todel ir mokslininkai šunį pripažįsta kvapsnio geriausiu žinovu.

Nelabai senai chirurgijos mokslas susekė, kad kiekviena liga išduoda savo kvapsnį, ir nudžiugo, kad ateity bus galima išvengti klaidų, teisingai at spėjant ligą sulig jos kvapsnio. Dabar šitos mokslo šakos pasišventę specialistai studiuoja ligų kvapsnį. Dr. Hassmann ir kiti specialistai jau pažįsta vėžį, šiltinę, širdies ligą, plaučių uždegimą, palegrą (itališka odos liga) ir kitas. Vienos jų dvokia supelėjusia duona, kitos — sušutusia bulve, kitos kitaip. Tačiau kad kvapsnį gerai suprasti ir pažinti, reikia labai geros ir neklaidingos uoslės. O kad žmogaus uoslė yra dar silpna, neišlavinta ir prie to dar dažnai kamuojama kataro (slogos) ligos, todel jai nelabai pasitikima.

Kad išvengus klaidų spėjant ligą sulig jos kvapsnio, kol žmogaus uoslė dar neužtektinai išlavinta, Leipcig'o (Vokietijoje) mokslininkas Dr. Trich Ebstein siulo tam tikslui lavinti ir naudoti uoslės genijų — didnosius šunis ir naudoti juos tol, kol pageidaujamas naujas mokslas ištobulins žmogaus uoslę.

Žmogaus Temperamentas

Kalbant apie žmogų, tenka prisiminti ir tai, kad pas jį kaip ir pas kitus gyvunus, kvapsnis turi dvi kategorijas. Vienas kvapsnis paeina iš kraujo. Šitas vadinama prakaito atsidavimu. Antras paeina nuo temperamento. Kada žmogus gerame upe, smagus, linksmas — jis turi kvapsnį malonų, pritraukiantį. Tada prie jo glaudžiasi kiti ir su juo draugauja. Kada žmogus piktas, šiurkštus ir rustus — jis kvapsnį turi aitrų ir todel kiti nuo jo šalinasi. Toks temperamentas pas vienus yra nuolatinis, pas kitus tik laikinas, laikas nuo laiko pasikeičiantis.

Tą gerai žinojo muzulmanų pranašas Mahometas. Jis buvo doras ir malonus žmogus, tuo jis buvo patraukiantis, tik jo upas buvo nepastovus, besikeičiantis, įpuolantis į piktumą ir kerštavimą. Steigdamas mahometonizmą, kada buvo gerame upe, savo malonumu jis traukte traukė prie savęs minias žmonių, bet geram upui pasikeitus šiurkščiu — žmonės nuo jo šalinosi, o jis, degdamas kerštu, griebdavosi kardo ir prieidavo net iki kraujo praliejimo tų, kurie jo neklausė. Vėliau jis suprato daras blogai ir todel stengėsi savo šiurkštų bu dą paslėpti dirbtiniu budu: savo drabužius jis laistė kvėpalais, kad tuo apie save sudarius malonų, patraukiantį kvapsnį.

Panašiai elgėsi ir Zvinglis (ar Cvinglis) platindamas savo mokslą vakarinėje Europoje, dažnai vartodamas kardą.

Visur pripažinta aksioma, jog uoslės organai yra taip jautrus, kaip ir girdėjimo organai. Kaip ausis greitai pagauna bent kokį garsą ir jį pažįsta, taip lygiai nosis pagauna kiekvieną kvapsnį, tik ne kiekvieną kvapsnį musų uoslė pažįsta, nes yra neišlavinta; del to neišlavinimo ji dažnai net ir klysta, neįstengdama atskirti vieną kvapsnį nuo kito.

Kad žmogaus uoslės organizmą sustiprinus, mokslininkai dabar stato klausimą, ar nebutų verta išrasti tam tinkamą prietaisą, kaip jau yra silpnoms akims akiniai, ir ausims garso bubneliai.

LIETUVIAI AMERIKOJE

HARTFORD, CONN.
D. L . K. Vytautos Dr-jos Sukaktuvės

Šiemet suėjo 10 metų nuo įsikurimo DLK. Vytautos pašelpinės Draugijos. Nariai pažymėdami tą dešimtį metų parengė pikniką-išvažiavimą lietuvių parke, E. Hartforde, rugsėjo 3 d. Nors publikos privažiavo nedaugiausiai, mat buvo apsmiaukus ir tamsi diena, bet išvažiavimas surengtas pavyzdingai. Kitų didesnių draugijų atsilankė pasveikinti pirmininkai su nariais. Nuo šv. Jono dr-jos Kasmonaitis, nuo SLA. 124 kp. V. Misiunienė, nuo Kliubo — G. Levišauskas, šv. Juozapo dr-jos — J. Petruškevičius. Jie pasakė gražias prakalbėles ir dar įteikė dovanų (pinigais); be šių kalbėjo D. L. K. Vytautos draugijos pirmininkas Baltulionis, veikiantysis narys P. Labanauskas ir senas Hartfordo darbuotojas A. Mašiotas. Paskutinysis ypač pasakė gražią ir patriotingą prakalbėlę apie lietuvių senesnius ir dabartinius laikus.

Onai Šolienei „Parė"

Tą pačią dieną. vakare, lietuvių mokyklos salėje draugai ir pažįstamieji parengė O. Šolienei surprizą; sušaukė apie 40 asmenų ir prie pagamintų užkandžių, gražios muzikos ir kitų dalykėlių pasveikino ją kaipo vietos darbuotoją pažymėdami jos sulauktuves iš Lietuvos. Kalbėjo gg. kun. klebonas Ambotas, T. Valkevičius, G. Levišauskas, J. Sekys; gražiai padainavo p. Žemaitis ir kiti. Po užkandžių ir kalbų dar smagiai pasišokta ir gražiai laikas praleista.

Pirmas Balius

Siaučiant bedarbei daugelis lietuvių, kurie darbuojasi vietos lietuviškose draugijose bei kuopose (apdraudos, pašelpos) yra nukentėję, vadinas, neišsigali užsimokėti į draugijas duoklių. Vietos draugijos tokiems nariams kiek išsigalėjo, tiek gelbėjo suteikiant paskolas, pailginimus, bet kad jau pagelbėti ir pačių draugijų iždams, tai iniciatyva Piliečių Kliubo, buvo sumanyta susidėjus visoms draugijoms ir kuopoms parengti visuomeninis balius ir likusis pelnas išdalinti lygiai visoms draugijoms, kurios jau galėtų suteikti paskolą negalintiems užsimokėti nariams. Ir toks balius įvyksta šio mėnesio 30 d. lietuvių mokyklos salėje. Geistina, kad visi Hartfordo lietuviai atjaustų ir rugs. 30 d. atsilankytų į šį balių. Pradžią 7 val. vakare.

Įspaudžiai iš Sugrįžusių iš Lietuvos

Nors šiemet nedaugiausia lietuvių atlankė savo gimtinį kraštą — Lietuvą, bet kurie atlankė, tai gavo įdomių ir gražių įspudžių. Lietuvoje visiem yra smagu gyventi ir jau lietuviai nėra taip nuvargę, kaip pasakojama. Maisto užtektinai; dar šį tą parduoda ir gražiai verčiasi; tik pasakojama, kad kai kuriose vietose įsigyvenęs girtuokliavimas ir tas suėda ukininkų ir jų sunų litus. Amerikiečiam lietuviam parvažiavus kad ir su nedideliu kapitalu yra lengvas ir pigus pragyvenimas. Dauguma įsitaisę pavyzdingus ukius, kai kurie miesteliuose krautuves, pramonės įstaigas ir gyvenimu, sakoma, nesiskundžia.

Ateinantį pavasarį hartfordiečių jau daugiau atlankys Lietuvą. Embė.

PHILADELPHIA, PA.
Kvietimas

Oficialis užkvietimas Lietuvių Tautiško Pašelpinio Kliubo, šv. Jurgio, šv. Kazimiero ir šv. Andriejaus Parapijų, Liet. Republikonų Kliubo, 1011 Fairmount Ave., Liet. Pašelpinio Kliubo, 658 N. 11thh St., Liet. Pašelpinio Kliubo, 2854 Winton St., Liet. Republ. Pašelp. Kliubo, 3391 Edgemont St., Liet. Pil. Pašelp. Kliubo, 3146 Richmond St., Lietuvių Muzik. Svetainės ir DLK. Gedimino Kliubo. šv. Jurgio Liet. Pašelp. Dr-jos, Liet. Pašelp. Kliubo, 4647 Melrose St., SLA. 135 kp. ir ALTS. 42 kp., Lietuvių Dukterų Pašelp. Draugystės.

BROLIAI LIETUVIAI:

Jie mųs neapvylė, tad mes jų neapvylkime. Dariaus-Girėno tragiška mirtis netoli Lietuvos slenksčio, sujudino kiekvieną lietuvį ir iletuvę iki gyvų kaulų. Rauda jų artimi giminės, pažįstami, draugai; rauda jų Amerikos lietuviai, rauda jų visa Lietuva, o platusis pasaulis sudėjo jiems per spaudą ant jų kapų liaurų vainikus. Ir to jie užsitarnavo.

Kaip mes gyvi esame, neskaitėme niekados pasaulinėje spaudoje tiek daug ir ilgai apie lietuvius, kaip rašė apie mus, musų lakunus sutikus garbingą, bet tragišką mirtį. Tai gyvenantiems lietuviams, a. a. musų lakunų, palikta garbė ir augštas jiems vardas. Ar už iškėlimą augštai pasaulio akyse lietuvių vardo, a. a. Darius-Girėnas neužsitarnavo nuo mųs juos įamžinti?

Mes šaukėme jus prisidėti prie jų skridimo per Atlantiką. Ar jųs prisidėjote prie to, iki šiol mes nesame patyrę. Jeigu jusų garbinga draugija neprisidėjo, mes už tai nerustauname. Galimybės buvo turėti abejojimų ar musų lakunai mus nesuvils, ar jie tikrai skris, ar gal jie tik pasipinigaus ir vėl dings kur, kaip mes visi iki šiol apie juos visai arba mažai žinojome. Dabar tik jiems didvyriškai mirus, **tikim, kad jie mųs neapvylė.** Už jų tikrumą ir pasiaukojimą augštiems tikslams, mes juos ir turime neužmiršti.

Dabar jų įamžinimui Amerikos lietuviai pradeda rnikti aukas jų paminklo pastatymui. Philadelphijos lietuvių kolonija kaip pasirodė didi rėmėja transatlantiniam lakunų skridimui, taip ji dabar pradeda darbuotis jų paminklo pastatymui. Tam tikslui yra rengiama lietuvių mass-išvažiavimas-piknikas rugsėjo 17 d., 1933, Vytauto parke, kurin kviečiame jusų garbingą organizaciją incorpore dalyvauti. Taigi bent šį kartą, broliai, pasirodykite.

Kviečia: VV. Sąjungos komitetas: Dr. E. G. Klimas, A. Tvaranavičia, A. Garliauskas, Z. Jankauskas, S. Masickas, J. Streleckas, J. V. Grinius, J. Ivanauskas, J. Maslauskas, P. Bingilas, B. Sarcevičia. P. A. Keršis, Al. Uršinskas, A. Tamulevičia, M. Mankevičia, S. Puteikis, Kaz. Slivinas, Vl. Baranauskas, F. Mockus, Kaz. Valys, S. Urbonas, P. Biržis, A. Valiukas, B. Tautkus, N. Dailyda.

Per **Z. Jankauskas,** rašt.

— Kas neapsirupina savo rytojum, tas rytojaus sulaukęs verkia.

— Kurios šeimos apsidraudę Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tos sulaukę rytojaus džiaugiasi.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RŲŠIŲ:

Dideli auksiniai, naujo stiliaus po $1.50
Mažesni auksiniai 1.00
Paauksuoti ..... .50c.

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RŲŠIŲ:

Dideli auksiniai po $1.50; mažesni auksiniai — po $1.00; paauksuoti — po 50c. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisųsti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudos-pečėtys

Geležinės pečėtys, įspaudžiamos į popierą $6.00
Guminės antspaudos su atramento padušėle — po $3.00

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui—po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo apdarais su raktu ir 25 lakštų parsiduoda tiktai už $3.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokestimis, pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirupinti įsigyti viršui pabrėžtus kuopoms butinai reikalingus daiktus.

MONEY ORDERIAI turi buti išrašyti ant Litruanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekančiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

PAKVIETIMAS

Didžiojo New Yorko Organizacijoms, Draugijoms, Kuopoms, Parapijoms, Kliubams ir CHORAMS

A. a. Darius ir Girėnas, pasiaukoję pasaulio pažangai, išlėkę iš New Yorko į Kauną ir jau esant netoli Lietuvos, tragingai žuvo. Žuvo, kad Lietuvos garbę pakelti, kad ją pastatyti civilizuoto pasaulio tautų tarpe.

Taigi, kad nepamiršti garbingų asmenų — Dariaus ir Girėno palikto Testamento, Didžiojo New Yorko lietuviai kviečia organizacijų atstovus susirinkti ir suorganizuoti **Dariui-Girėnui Minėti Fondą**, kuris rupintusi a. a. Lietuvos Didvyrių valią pildyti.

Šiuomi tat prašome, kad perskaitę šį pakvietimą, sušauktumėte Jusų organizacijos susirinkimą ir išrinktumėte atstovus busimam susirinkimui, kuris įvyks **Spalių 15 d., 1933, Sekmadienį, 3 val. p. p. Karalienės Angelų par. salėje, 213 So. 4th Str., Brooklyn, N. Y.** Susirinkime bus renkama pastovi valdyba ir aptariami veikimo planai.

Organizacijos renka atstovus sekamai: Vienas atstovas nuo visos draugijos ir pov ieną nuo kiekvienų 25 narių iki šimtui, taip, kad išeitų nuo kiekvienos draugijos nedaugiau penkių atstovų. Atstovai privalo turėti mandatus.

Laukdami Tamstų atstovų atsilankymo susirinkiman, pasiliekame,

Su tikra pagarba,
Dariaus-Girėno New York — Kaunas Skridimo Komitetas:
Pirmininkas **J. Ginkus**
Sekretorius **A. B. Strimaitis.**
Dariui-Girėnui Minėti Fondas:
Pirmininkas **P. Bukšnaitis**
Sekretorius **E. Rudnikas.**
Kat. Fed. Apsk. Dariaus-Girėno Fondo:
Pirmininkas **K. Vilniškis.**
Sekretorius **J. Tumasonis.**

RUPESTINGAI RUOŠIAMAS PARENGIMAS

Beliko vos tik virš savaitės laiko iki rengiamo ansamblio „Lietuvos Daina" koncerto, kuris įvyks sekmadieny, rugsėjo 24 d., Labor Lyceum salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Koncerto programas prasidės 5:30 val. po pietų. Programui pasibaigus bus šokiai prie gero orkestro muzikos.

Tai bus pirmas rudeninis parengimas, prie kurio labai stropiai ir rupestingai rengiamasi, kad visi atsilankiusieji butų pilnai patenkinti šiuo parengimu. Be paties ansamblio „Lietuvos Daina" gražaus dainavimo, kas bus šio programo žymiausia dalimi, dainuos šios grupės solistai: p-lė Ramoškaitė — sopranas ir p. K. Hoffmanas — tenoras. Tai bus jų pirmutinis visoje pilnumoje pasirodymas.

Didžiausia dalis programo susidės iš lietuvių kompozitorių kurinių ir taip pat bus dainuojamos tikros senovinės liaudies dainelės, kurios iki šiol nebuvo dainuojamos musų scenoje. Ansamblio „Lietuvos Daina" vedėja p-lė Violeta Tamkiutė išauklėta tikroj lietuviškoj dvasioj, tad ji lietuviškų dainų dvasią ir turinį gerai supranta ir tuo jausmu besivaduodama rupestingai sumokina ir lietuvių dainas dainuoti ir visas šio koncerto programas bus tikrai muzikaliai išpildytas. Be to, p-lė Tamkiutė ir kai kurie šio burelio dainininkai yra SLA. nariais. Klausomės „Lietuvos Dainos" dainuojamų lietuvių dainų kas ketvirtadienį 7:45 val. vakare iš stoties WLWL (1100 kilosyklų). Šiame koncerte netik girdėsime, bet ir matysime juos dainuojant, tai bus lyg savo rušies televizija šių radio programų klausytojams. Šis pasišventusių dainininkų burelis užsitarnauja visų lietuvių paramos. Patartina bilietus nusipirkti iš anksto, nes sėdynės rezervuotos. Prisiklausę gražių dainų po programui galėsime pasišokti ir linksmintis iki vėlumos.

Zosė V.

LANKĖSI SVEČIAI

Pereitą savaitę aplankė „Tėvynės" Redakciją SLA. 365 jaunuolių kuopos daktaras kvotėjas Dr. A. J. West-Višniauskas ir graborius D. A. Zaletskas, abu bostoniečiai. Svečiai grįžo iš Pennsylvania valstijos, kur buvo nuvykę Dr. West-Višniausko automobiliu paviešėti kelioms dienoms atostogų metu ir grįžo į namus per New Yorką, tad prie progos apsilankė ir SLA. Centro įstaigoje.

Rugsėjo 11 d. „Tėvynės" Redakciją aplankė viešintis Amerikoje Lietuvos kariuomenės, aviacijos skyriaus, karininkas leitenantas Povilas Nakrošis. Dabartiniu laiku leit. Nakrošis susidomėjęs organizavimu sekamai vasarai naujo skridimo be sustojimo iš Amerikos į Kauną, kad tuo budu pabaigus musų žuvusių lakunų Dariaus ir Girėno likimo tragingai nutrauktą žygį. Esą šitam naujam žygiui randasi didelio pritarimo Amerikos lietuviuose. Kartu su leit. Nakrošiu lankėsi ir brooklynietis veikėjas, p. J. Valaitis.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS

Rugsėjo 11 d., laivu „Kungsholm" sugrįžo iš Lietuvos čikagiečiai adv. Bradchulis su žmona ponia Bradchuliene. Apsilankė „Tėvynės" Redakcijon ir pripuolamai su svečiais pasikalbėjus patirta, kad labai patenkinti savo kelione ir atostogomis Lietuvoje. Daugiausiai ponai Bradchuliai prabuvo Klaipėdos krašte, kur turi nuosavą dvarą. Klaipėdos krašte padėtis esanti normalė ir ypatingai Lietuvos žmones džiugina labai geras šių metų javų derlius.

RAŠO IŠ LIETUVOS

SLA. 2-ro apskričio organizatorė, ponia J. M. Tumavičienė iš Jamaica Plain, Mass., kuri dabartiiniu laiku lankosi Lietuvoje kaipo SLA Ekskursinio Konkurso dovanos liamėtoja, šiomis dienomis rašo iš Lietuvos ir tarpe kita prisimena sekamus įdomius dalykus:

„Sveikinu Amerikos lietuvius už labai sveiką sumanymą pastatyti paminklą žuvusių lakunų — Dariaus ir Girėno garbei. Lietuvos žmonės tegul pastato jų įamžinimui paminklą Lietuvoje, o mes, amerikiečiai, pastatysime Amerikoje. Tai girtimas dalykas.

„Gal jau busite iki šiol sužinoje iš laikraščių, kad žuvusių lakunų lavonų balsamavimas tapo sustabdytas, nes surado kulką velionio Girėno viduriuose. Apie šitai visas Kaunas kalba, bet valdžia kol kas nedrįsta viešai ir oficialiai to fakto paskelbti. Sakoma, valdžia bijosi įeiti į didesnes komplikacijas su vokiečiais, nes ir taip jau yra rimtų nesusipratimų su dabartine Vokietijos valdžia del Klaipėdos krašto. Todel sakoma, šituo žvilgsniu valdžia nenorinti viešai ir oficialiai tos tragedijos priežasties skelbti. Bet žmonės atviai kalba, kad musų lakunai buvo vokiečių nušauti ir pagaliau kodel gi sustabdė žuvusių lakunų lavonų balsamavimą ir to taip pat nepaaiškina. Manoma, kad šio reikalo ištyrimui turės įvykti tarptautinis teismas.

„Išvažiuosiu iš Kauno rugsėjo 13 d. Tuo tarpu sveikinu visus SLA. veikėjus mano pažįstamus ir visiems siunčiu širdingus linkėjimus iš musų senosios tėvynės Lietuvos. Smagu čionai pagyventi. Esu sveika ir gerai jaučiuosi".

SERGA SLA. LABDARYBĖS KOMISIJOS NARĖ

Mums praneša iš Philadelphijos, kad čionai Polyclinic ligoninėje serga SLA. Labdarybės Komisijos narė p-lė Elena Grigiutė iš Cleveland, Ohio. Nesenai p-lei Grigiutei padaryta rimta operacija tulžies nesveikumams pagydyti, tačiau operacija buvus sekminga, ligonė sveiksta ir nėra jokios abejonės, kad neužilgo galutinai pasveiks.

Smagu sužinoti nors tiek, kad p-lė Grigiutė sveiksta ir iš savo pusės linkime SLA. veikėjai kuogreičiausiai pasveikti ir niekuomet daugiau nesirgti.

NAUJAS LIETUVIŲ RADIO PROGRAMAS

Be kitų lietuvių radio programų, buvusis „Vienybės" redaktorius, p. J. Valaitis, įkurė dar vieną pastovų lietuvių radio programą iš WWRL stoties (1500 kilosyklų). Šis programas pirmu kartu per radio bus girdimas sekamą penktadienį, rugsėjo 15 d., nuo 10 iki 10:30 val. vakare. Ruošiama specialiai įdomus programas, kuriame dalyvaus be kitų ir „Lietuvos Daina" ansamblis su savo gražiomis dainomis.

Šio naujo programo tikslą pats jo įkurėjas aiškina sekamai: „Jo tikslas aptarnauti lietuvius biznio, naujienų, meno pranešimais, muzika, dainomis ir įvairenybėmis. Programa bus pradžioj penktadienių vakarais nuo 10 iki 10:30 val. Vėliau laipsniškai mėginsime padaryti kasdien. Skelbimais artinsim pirkėjus su pardavėjais, ypatingai skatinsim remti savuosius biznierius. Keldami biznį, pakelsime ir kulturą.

„Šia programa ypatingai esame pasirįžę patarnauti draugijoms. Už pigią kainą pranešime skelbimus, susirinkimus, parengimus. Galėsit ir dienotvarkę pranešti. Bus pigus, geras ir užtikrintas budas pranešti kiekvienam lietuviui apie savo programą.

„Pranešime gimimus, vestuves, sužieduotuves, mirtis. Prie kiekvieno pranešimo galime ir muziką pritaikyti. Tas kaštuos nebrangiai.

Visais reikalais kreipkitės į programo vedėją adresu: Jonas Valaitis, 676 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y. Telefonas: Evergreen 7-7840. Rep.

AIRIAI PRIEŠ SAVUOSIUS

Šio mėnesio 19 d. bus balsavimai (primaries) už kandidatus į New Yorko miesto majoro ir kontrolieriaus vietas. Gavusieji nominaciją kandidatai bus pastatyti balsavimui rinkimuose lapkričio mėn.

Kadangi iki šiol miesto valdyboje buvo daugiausia airiai, tai airių visuomenė rupinasi rinkimais daug uoliau už kitų tautų balsuotojus. Tik šiais metais darosi stebuklai: airiai nenori į kandidatus airių!

Laikraštis „Irish Echo" rugsėjo 9 d. taip rašo apie dabartinius miesto valdininkus:

„Mums gaila tų robotų (žmogmašinų) — O'Brienų, O'Rurkių, žmonių su airiškomis pavardėmis. Mums gaila, kad jie vadinasi tomis pavardėmis, nes del to darosi gėda musų tautai. Bet dabar mes ne galėsime jų išgelbėti. Protesto viesula nušluos juos. Visi Steurai, O'Brienai, Untermeyeriai, Curriai, Rendtai, Hesterbergai, McCooey ir Theofeliai — vienodų plunksnų paukštukai — turės išlėkti. Gal, po kiek laiko, ir sugrįš didieji manipuliatoriai, bet ne jų robotai. O'Brienai ir O'Rurkiai niekad nesugrįš pas mus!

„Jei Steueriai su Untermeyeriais ir sugrįš, tai jie ras visai kitokį miestą. Jie pamatys, kad piliečiai jau pažino visas jų gudrybes ir nesiduoda vadžioti už nosių. Ir jie jau negaus daugiau airių norinčių buti jų robotais. Mat, tie gudruoliai perdažnai rodė savo gudrybes ir mes pažinome jas. Del to jau mes nebusime pastumdėliais. Visuomenės scenoje mes reikalaujame vietos, tikrosios vietos. Ir mes gausime ją ignoruodami robotus, balsuodami už tikrus žmones.

„Tą mes padarysime per musų organizaciją Irish-American Independent Political Unit, neklausančią svetimų diktaturų. Šiose nominacijose toji organizacija stato kandidatu į majorus p. Loring M. Black, mašininės administracijos priešą, o į kontrolierius — p. Frank J. Prial. Mes tikimės, kad šie vyrai sugebės valdyti miestą nepriklausomai ir del to visi balsuosime už juos."

Vadinasi, jau net patys airiai išeina prieš savuosius, kurie sudaro ilgiau nepakenčiamą Tammany Hall mašiną del jos palaikomo grafto ir visokių protekcijų šiai mašinai ištikimiems politikieriams ir valdininkams. New Yorko gyventojai ilgiau negali pakęsti visokių mokesčių didinimo ir nau jų išgalvojimo, kad Tammany Hall mašina galėtų palaikyti darbuose miesto lėšomis visokius savo pakalikus.

Pilietis.

NEWARK, N. J.

Prašome Prisidėti ir Dalyvauti

Newarko ir apylinkių lietuvių veikiantysis bendras komitetas Dariaus-Girėno žuvimo reikale rugp. 10 d. buvo sukvietęs lietuvių visuomenę į viešą susirinkimą pasitarti. Šitame susirinkime buvo išrinkta komisija iš 9 narių, kuriai ir pavesta sudaryti atatinkamą planą, kad pagelbėjus sudaryti fondą žuvusiųjų lakunų pamink lui statyti. Sakyta kamisija jau turėjo savo keletą posėdžių ir rugsėjo 6-tos dienos posėdyje nutarė Dariaus-Girėno ir Spalių 9-tos minėjimui surengti **New Jersey Lietuvių Dieną**, Sekmadienį, spalių 1-mą dieną, Progress Hall, Wood Ave., Linden, N. J.

Sakyta komisija prašo visus New Jersey lietuvius sakytą dieną nieko nerengti ir dalyvauti N. J. Lietuvių Dienos parengime. Jau keletas lietuvių kolonijų yra pasižadėję dalyvauti, o taipgi dalyvauja keletas chorų, draugijų, visuomenės veikėjų ir tt. Visi dalyviai bus nufilmuoti į kalbamus paveikslus. Paveikslus trauks visiems gerai žinomas C. G. Lukšis su savo naujom mašinom. Tie paveikslai bus rodomi Lietuvoje ir čia, pas mus. Bus rodoma kalbamais paveikslais žuvusių lakunų Dariaus-Girėno laidotuvės Kaune.

Šitas pranešimas yra sykiu ir pakvietimas visų tų, kuriuos del kokių nors priežasčių rengimo komisijai nebus galima pakviesti ypatiškai ar per laiškus. Norintieji kuomi nors prisidėti yra labai prašomi susižinoti su: A. S. Trečiokas, 197 Adams Str., Newark, N. J. Tel. Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093.

Pirmiaus daugelis yra prašę ir norėjo gauti Dariaus-Girėno paveikslus. Dabar sakytus paveikslus musų komitetas yra gavęs iš Chicagos komiteto ir juos galima gauti A. S. Trečioko agenturoje ir pas komisijos narius.

A. S. Trečiokas,
N. L. B. K. sekr.

MIKUČIAI yra *Pažangi* ŠEIMA...

Mikučiai yra neturtingi. Bet jie gerai gyvena. Ponas Mikutis dirba ištisą dieną. Taipgi dirba ir ponia Mikutienė. Ji prižiuri namą ir kudikius.

Jie yra linksmi ir patenkinti. Jie turi vėliausios mados patogumus, kas jų namus padaro patogiais ir patraukiančiais. Štai kodel jie turi telefoną.

Gerai kuomet galima su draugais ir giminėmis pasikalbėti neapsirengus ir toli nekeliavus. Jie naudoja savo telefoną. Tai yra didelis patogumas! Ir tai saugoja šeimos sveikatą — jei kuriam pasitaiko susirgti, telefonas tuojau pašaukia pagelbą.

Kodel ne šiandien — kol jųs apsigalvojate — pašaukti artimiausį Telefono Biznio Ofisą ir gauti pilnas informacijas? Jųs neprivalote užsisakyti telefoną. Tai galite padaryti tik tuomet, kai norėsite.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

SUSTIPRINA NERVUS IR PAGELBSTI JIEMS ĮGYT NAUJĄ SVEIKATĄ

NUGA-TONE sustiprina nervus, pataiso apetitą, stimuliuoja prie normališko veikimo virškinimo organus, užtikrina ramų miegą, ir pataiso abelną sveikatą.

NUGA-TONE jau yra vartojamas per 45 metus, per tą laikotarpį jis įrodė esąs labai pagelbingas silpniems ir liguistiems vyrams ir moterims. Ne praleiskite ne pamėginę NUGA-TONE. Parsiduoda visose vaistinyčiose. Gaukite tikrą NUGA-TONE, nes joks kitas vaistas ne atneš tokių pasekmių.

$50.00 DOVANA!

$50.00 dovaną tam, kas suteiks mums šį antrašą Jono Snapkausko. 1911 m. gyveno Brooklyn, N. Y. But malonu, kad šią dovaną laimėtų kas iš Susivienijimo narių

Susivienijimo narės: Josephine ir Helen Snapkauskaitės.

Gyvenimo Antrašas:
14 Hillman Road, Rosindale, Mass.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Į LIETUVĄ

Nuolatiniai Išplaukimai
SMAGI KELIONĖ
ŽEMOS KAINOS
Informacijų klauskite pas vietinius agentus arba
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 Whitehall St., New York

SKAITYKITE KNYGĄ
AMERIKA
— Arba —
Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliavusiems lietuviams.
„TĖVYNĖS" ADMINISTR.,
307 West 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ
POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

BREMEN • EUROPA
Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ
GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ
Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

LIETUVON
PER HAMBURGĄ
Mųs nesupanti laivai suteikia progą patogiai keliauti by kuriuo metų sezonu.
ĮĄBI PUSI, NEW YORKAS-KAUNAS, TREČIA KLASE **$173.50**
Savaitiniai išplaukimai. Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Hamburgo. Informacijų kreipkitės į vietinius agentus arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
39 BROADWAY, NEW YORK

MOKYKLŲ VADOVĖLIAI

LIETUVOS LAIDA — GAUNAMI DABAR!

A. B. C. Pradžiamokslis (J. Damijonaičio)	35c.
Vaikų Darželis (Dalis I)	60c.
Liet. Kalbos Gramatika (J. Damijonaičio)	75c.
Liet. Kalbos Gramatika (Rygiškių Jono)	75c.
Sakalėlis (spalvuotas) (Dalis I. Esmaičio)	50c.
Sakalėlis (Dalis II. Pradžios mokyklai)	50c.
Sakalėlis (Dalis III.)	$1.00
Sakalėlis (Dalis IV.)	$1.50
Krašto Mokslo Vadovėlis (Istorijos Pradž.)	50c.
Aritmetikos Uždavinynas (Pr. Mašioto)	75c.
Liet. Literaturos Vadovėlis	$1.00
Buhalterijos Kursas	80c.
Plokštumo Trigonometrija	$1.00
Visuotinoji Istorija	$1.50
Dramblinkštis (paveikslų knyga vaikams)	$2.00
Naujoji Istorija	$1.50
Liet. Geografija (Klimo)	$1.25
Geometrijos Uždavinys	$1.00
Virėja (Vadovėlis valgių gamybai)	$2.00

Mokyklėlėms duodama nuolaida.

Su užsakymais kreipkitės:
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.